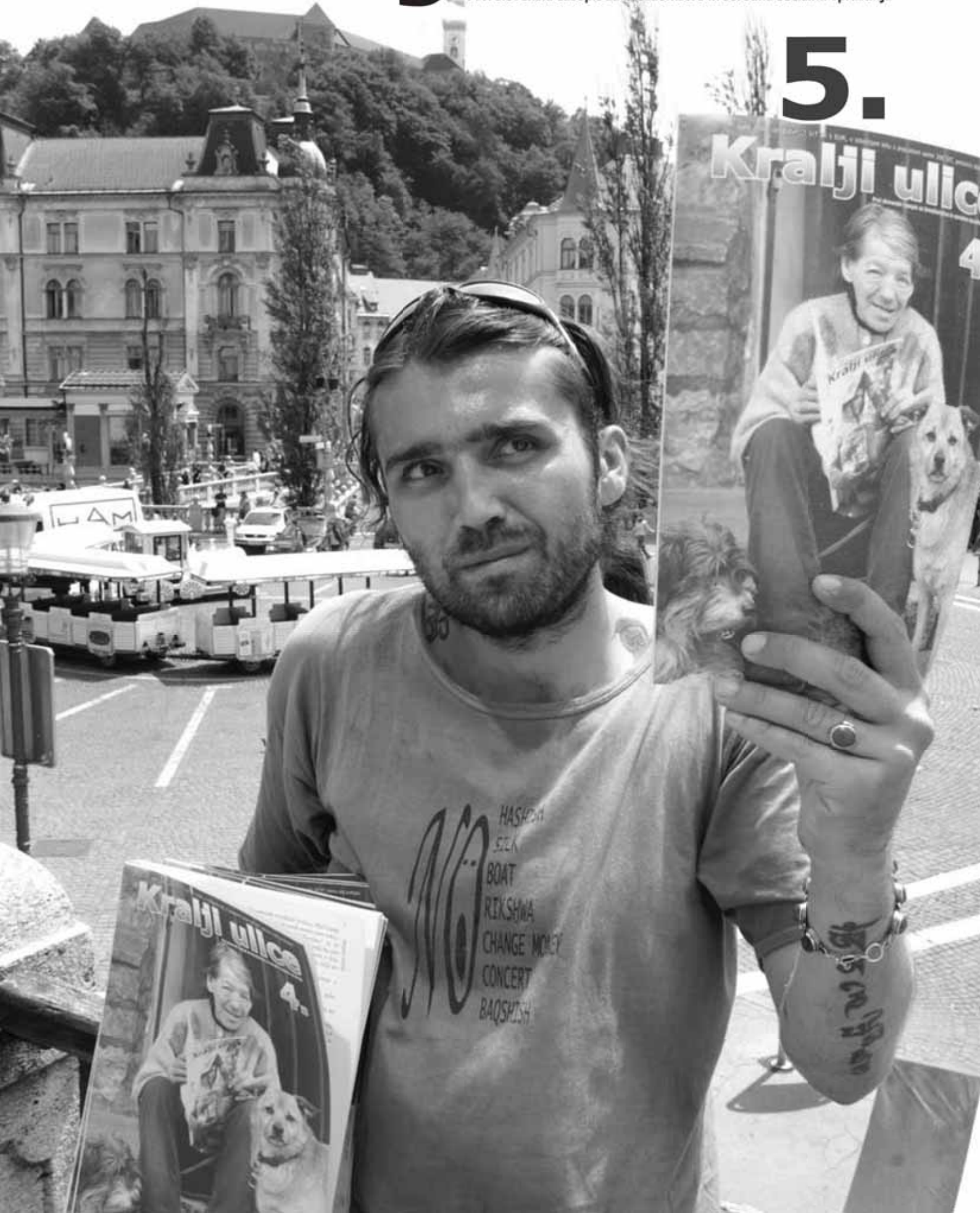

Junij 2006, cena 239,64 SIT ali 1 EUR, v letošnjem letu s popustom samo 200 SIT

Kralji ulice

Prvi slovenski časopis za brezdomstvo in sorodna socialna vprašanja

5.

Sodelavci: Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega varstva; AIDS fondacija Robert in CARS - Center za preventivo AIDS-a in ranljive skupine; CSD Koper; DrogArt; Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog STIGMA; Javni zavod SOCIO; Karitas Štepanja vas; Karitas župnije Marijino oznanjenje; OZRK Ljubljana; Škofijska Karitas Koper; Škofijska Karitas Maribor; Vincencijeva zveza dobrote; Zavetišče za brezdomce Poljanska.

Draga bralka/dragi bralec!

Na zemljevid ponudbe za brezdomce v Ljubljani se je zarisala nova pomembna postojanka. Vincencijeva zveza dobrote je odprla dnevni center, kjer bodo brezdomci lahko (za zdaj enkrat tedensko in sicer vsako sredo od 16 do 19h) poskrbeli zase. Poleg možnosti zadovoljitve nekaterih osnovnih potreb bo to zanje nov prostor srečevanja in druženja. O dogajanju v dnevnem centru vam bomo v naslednjih številkah Kraljev ulice gotovo še poročali, v tej številki pa vam predstavljamo pogovor s prostovoljci Vincencijeve zveze, kjer je beseda o njihovih dosedanjih aktivnostih. Pričakujte, da bomo v eni od naslednjih števil lahko tudi Kralji ulice objavili odprtje že obljubljenega in dolgo želenega dnevnega in distribucijskega centra za brezdomce.

Na torkovi otvoritvi je bilo polno in lepo. V uradni del so se pogumno vključili nekateri brezdomci ter s tem pokazali, da so ta prostor vzeli za svojega. Grega (bolj poznan pod psevdonimom Babica) je imel na ta isti dan rojstni dan, ki ga je lahko zavoljo prijetne prireditve tudi praznoval v krogu svojih prijateljev in znancev. Ostali brezdomci so se ob obloženi mizi z njim šalili, kako veličastno gostijo da je pripravil. Po otvoritvi mi je Grega zaupal, da se je njegov rojstni dan začel turobno in se na deževen in nepričakovano hladen dan tudi slabo nadaljeval, vse do otvoritve, kjer se je zgodilo mnogo stvari, zaradi katerih si bomo Babičin petinšestdeseti rojstni dan mnogi še dolgo zapomnili.

Ob tako prijetnem dogodku sem si zaželela, da bi se nadaljeval v koncert s plesom in kot vselej ob taki priložnosti, mi je na misel prišel prizor iz Kaurismäkievega filma Mož brez preteklosti. Prizor, ko se ubrano igranje orkestra »Salvation Army«, potem ko njihovo rutino razburka glavni junak, preobrazi v spontan izliv življenja in spoj pristnega izraza vseh, ki orkester sestavljajo. Zanimivo, še vedno so orkester, četudi si vsak privoščijo k celoti dodati svojo zgodbo, mimo partiture. Upala bi si trditi, da kot skupina polno zaživijo šele tedaj. Razburkana glasba postopoma spravi na noge še tako utrujenega brezdomca in še tako zadržano prostovoljko in ju oba prijetno zaziblje. Prizor je prelep in vam priporočam, da si ga ob priložnosti privoščite. Da pa ne bi živeli zgolj v filmih, ki so jih režirali drugi, mi lahko pomagate razmišljati o primerni lokaciji in načinu izvedbe česa podobnega tudi pri nas.

» Urednica

Urednica: Špela Razpotnik

Uredniški odbor: Maja Vižintin, Luna Jurančič Šribar, Urša Glavan, Alenka Lamovšek, Bojan Dekleva, Gregor B. Hann
Sodelavci uredništva: Toni Meško, Tomislav Gruden, Andrej Mesarič, Andreja Gimpelj, Branka Aleksić, Sabina Mujkanović, Nina Koprivšek, Urša Čiuha

Oblikovanje: Maja Vižintin, Jernej Svete, Nenad Maraš
Lektoriranje: Darja Pekolj

Ilustracije: Nik Knez, Damjan Majkič, Deisy

Tisk: Tiskarna Vovk

Izdajatelj: Društvo Kralji ulice

ISSN 1854-2654

Naklada: 10.000 izvodov

Cena časopisa v ulični prodaji je 200 SIT. V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 500 SIT.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Kardeljeva ploščad 16, 1000 Ljubljana.

E-mail: kraljiulice@gmail.com

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipava d.d.

Vsi sodelavci in avtorji so svoje delo in čas prispevali brezplačno.

Kazalo

Spal sm pa... u koruzi	3
Na ljubljanskih ulicah	3
Orli v pristanu - Jutri	4
Tu, na ulici...	7
Umetnik - duševni bolnik	9
Fotoreportaža predstave	10
Kaj ni narobe z brezplačnim kosilom?	12
Moja izkušnja z ulico	14
Ivo je duša in car ulice	17
Kavica	17
Lukijada	18
Tudi za to moraš imeti jajca	19
Virusni hepatitis	19
Novičke z ulice	20
Dnevnik lopova	23
Delo s cestnimi otroki v Gomi	24
Jeseniški šerif	26
Trpljenje	27
Se prepoznaš?	27
Intervju Vincencijeva zveza	28
Razvedrilo	30

Pravila prodajanja časopisa Kralji ulice

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, ter da bi postal redni, mesečno izhajajoči časopis, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz sam/a.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je najprej s strani strokovnega delavca opomnjen, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice.

foto: Jaka Adamič, Dnevnik

Spal sm pa... u koruzi, po domač povedan. Pa u gozdu. Takrat sm mel še spalno vrečo. Sam ne u Lublani. Tle u Savlah. U koruzi. Pa šotor sm mel. Sej se je dal, dokler mi niso ukradl vsega. Eno mamco sm mel, k je kužka vozila, ob petih zjutri, pa mi je prnesla termovko kave, pa sendviče. Taprvič se je ustrašla, da sm mrtu pa ne vem kaj... tist mi je pa pol nosila, ne. September, oktober, november, december... Ma ni mrzlo. Glava. U glavo me je zebl. U nos. Spalka je topla, k se segreje. Js sm u bistvu u spodnjih hlačah pa u majci spal. Jah. Sleku sm se, pa čevlje dol. Sej se hitr navadiš. Človk je navajen marsikej, ne. Sm pa tut že od mraza joku, k nism vedu kva nardit. Sm pa u Šiški na betonu spal, uzun pred blokom. Takrat sm pa mislu, da bi šu na železniško progo pa bi si..., ulegu na progo, pa... vlak pride,... pride pa greš... Blo je pa minus 18. To je blo pet let nazaj.

Varnostnik. Pa že izpit za varnostnika sm mel itak narjen. Že prej sm to delu. Pa u kliničnem sm delu... Pa u dijaškem domu na Gerbičevi sm bil nočni receptor, pa nočni vzgojitelj. Js vzgojitelj! Dijaški dom Gerbičeve sm mel čez ponoč.

Vse se obrne. Mogoče je to ena šola k ti jo un gor namen.

Ja. Zdej bom dobr premislu, kaj bom s tisto

plačo naredu. K ponavad je šlo vse u luft. Pa žurat, pa un, pa un...takrat k je bil dnar je blo v redu, pol sm pa... da so starši rekl zdej pa konc, zdej pa zadost, ne. Oče mi je vzel kartico bančno. Vse sm mogu njemu dajat. Pol sva se skregala. No pol so rubežniki pršli, so hotl njemu rubt, pol je pa reku tastar samo bejž, spakiri in tle maš kartico, pa da te ne vidm.

Sm ga vidu za božič. V soboto ga je mami prepričala, da sta pršla iz Dolenjske gor, jo je pripeljal. In mi je prnesla tista darila. Pa sm ga vidu na vogalu pasaže med Nazorjevo pa Čopovo. Sm mu hotu it voščit. Pa ne. Se je on umaknu.

▀ Robi

Na Ljubljanskih ulicah odraščam

in ni mi žal, saj sem spoznal veliko neprimerljivih in nenadomestljivih karakterjev. Nedvomno je Ljubljana še vedno mesto heroj. Sprva sem se pač bolj zabaval, vendar bolj ko sem jo spoznaval, bolj sem spoznal sebe. Svobodomiselnost, včasih tudi lahkomiselnost sta me približali kraljevini posvečenih. Rožic je veliko, vendar pa nihče ne spi na njih. Raje se hodi po črepinjah. Nato sem začel pomagati drugim, da ne bi sebi. Sedaj pa sem nase pomislil.

▀ Tomislav Gruden

Jutri

iz cikla Orli v pristanu

Zima! Prijazen sončen dan. Trnovo! Nekaj ledenega vetra v vejah starih vrb ob Ljubljani. Pristan! Šepetanje utrujenih vozačev, ki so v čolnih pripeljali robo iz Vrhnik...
Ne!

Oddaljeno hrumenje mesta... in komaj slišno gruljenje golobov na obrežju reke.

Dolgolase, napol oskubljen frizure metuzalemskih vrb ob tisočletni, leno se plazeči reki, s senco, ki se je ne ustraši niti vodna bolha, kaj šele miš!

S kamnitimi kvadri okovano nabrežje že s tem, da je, privlači trekerje, krokarje in druge 'arje'. Kloš-arje, recimo! Trije brezdomci, klošarji, delomrzneži, pijanci, nebodijih treba, barabe... in kar je še podobnih pridevkov... so tukaj - službeno!

Pijejo!

Kvantajo... in pijejo!

Pijejo in ogovarjajo! Se prerekajo za nič! In pijejo!

Včasih pogruntajo tudi kakšno pametno! Malokdaj, pa vendar! Če se tega zavejo... krohodu ni konca! In vmes se nalivajo! Ja, tudi kadijo! Vsi trije! Kot Turki! Pa prav vsi trije!

In pijejo!

Ne! DVA pijeta, kadijo pa res vsi trije! Kot Turki! Mimoidoča mam'ka se pokriža in pobiti svojemu dnevu naproti.

Oh, ti ljubi bogec, le kaj vidijo v pijači? Tudi njen ranjki... ah, pustimo to vnemar...

Sibirski mraz se je zajedal v podhranjene kosti treh 'Svetnikov', sedečih na zgornjih kvadrnih nabrežja. Pravijo, da jih je tja postavil rajni gospod Plečnik! Kvadre! Trije možje so prišli veliko kasneje! Sami!

Poleti je tu povsem drugače, so vedeli vsi trije. Prekaljeni uporabniki ljubljanskega asfalta.

Kralji ulice.

Trojica je sedela, se senčila, molčala in vlekla vsak svoj dogorevajoči čik. Januarsko sonce še ni imelo blagodejne moči toplote, dajalo pa je vtis, da to počne, kar tudi nekaj velja. Človek se takoj počuti, kot bi bil na Floridi, le malo bolj mraz je. Kmalu pa bo tukaj pomlad! Zato se vse lažje prenaša. Do tedaj pa ...

"Na, Simon! Rukni ga šluk, da si ogreješ stare

kosti!" de Jože, srednji po letih.

Višji, starejši odkima in doda steklenko tretjemu:

"Na! Žeja! Tebe, Janez, verjetno ni treba preveč nagovarjati, kajne?!" se Simon zareži najmlajšemu, trideset in več letniku. Ja, uganil je, starina! Janez, redkolasi plavolasec se še zarežati ni utegnil, ko je že klokotalo.

Jože, sredinec, skoči pokonci, kot bi ga belouška pičila (kač se je bal kot samega vraga in bi tudi zaradi belouške sapo izgubil!), zgrabi steklenico in Janeza kratkomalo 'odstavi'!

Ta ga zabodeno pogleda.

'A si nor, Janez? Hujši si od ponikalnice! Ko bi vsaj pil kristjansko! Pa ne! Odpreš tisti svoj požiralnik in kar nalivaš! Ni pošteno, veš! A jaz pa naj od žeje crknem na tem mrazu?' je Joško skoraj zablil in brž pristavil steklenico k ustom, razpokanim od mraza. Razburjanje ga utruja. Potem mora piti. Če ima še cigareto, je pa sploh ameriško!

"Simon, a imaš kak' čik za starega soborca?" se Jože počasi obrne k tovarišu. Ta le prikima, seže z roko v žep presenetljivo čiste bunde in ponudi soseda.

"Daš še meni enega?" neprepričano vpraša "mulc" na levi.

Dobil je! Vsi trije so molče puhali oblake rakove sape in bili zadovoljni, da še živijo. Jože je v žepu svoje bunde našel nekaj drobtin franciškega sendviča in jih ležerno vrgel golobom, ki so se neprenehoma smukali okrog. Prav prijazne so bile te leteče podgane. Presenetljivo blizu so prišle. Nekatere so premogle celo toliko poguma, da so sedle na roko in kljuvale iz nje, kar je kdo ponudil. Seveda je moral biti takrat dobrotnik popolnoma pri miru, skoraj negiben, sicer so ptiči že ob najmanjšem premiku odleteli.

So že vedeli zakaj, golobčki.

"Ti, Simon, a te lahko nekaj vprašam?" mencaje izdavi plavolasi pleško s komolci naslonjen na kolena. S čikom v roki.

"Vprašaj, samo ne kaj trapastega!"

"Zakaj vsak dan vlačiš to prikolico za kolo s seboj, ko nimaš kolesa ali mopeda?"

"Imel sem tudi kolo! Zelo dobro! Drago! Kolo! Kolega mi ga je sunil, prodal za malo denarja, denar zapil, zdaj se pa dela angelčka v nebesih!"

"Baštard pokvarjeni! Zakaj ga nisi na gobec, saj te je nekaj v hlačah? Ali pa bi rekel kakšnemu

frendu? Saj veš... za eno ali dve litr'ci...?"

"Ma! Bo že dobil svoje! Slej ko prej! Vse se vrne, veš!"

"Aha!"

Jože se premakne. Le za las. Toliko, da doseže steklenico, varno spravljeno na tleh, med stopali. Tudi poslušanje ga utruja. Zato spiše "šluk".

"Gnoj je tisti, ki krade svojemu kolegu!" bolj sam zase pravi in spet postavi steklenico "na varno"... na tla, med svoja stopala. Izkušnje!

"Kaj pa cijaziš v teh kištah na njej?" ne odneha bivši biondo, ki zaradi svoje mladosti še ni slišal, da radovednost tudi ubija.

Nagovorjeni, možak v jeseni svojega življenja, ne suh in ne zavaljen, z očali na nosu, ki si jih je venomer popravljal, in klobukom na glavi, spletenim iz rafije ali slame, pomolči, se zazre nekam vase...

"Hja! Marsikaj! Šotor, spalno, nekaj hrane, kot je olje, kis, sol, poper, nekaj čistega perila za preobleč in take reči, da si lahko kaj skuham. Nekaj barvic in čopičev... zakaj sprašuješ? Bi rad slikal ali si gate zamenjal?" se brezzobo zareži tovarišu. Ta se, za vsak primer, malce odmakne.

"Ja! Sem slišal, da si malar, ja!" se sliši dremav glas Jožeta, ki se je, omamljen, zibal sem in tja.

"Bil!" je sledil tih odgovor, povedan v brado.

"Eh! Kar se enkrat naučiš, to znaš in ne pozabiš več! Ne dā se ti, to je! Lahk' bi zaslužil gore denarja, če bi le hotel! V kulturi je denar in bodočnost, da boš vedel!" se razplamti Jože iz ugasle bakle.

"Ti že veš!" se namuzne umetnik in odvrže ogorek, ki mu je dotlej grel konice prstov. Zareži se v Janeza.

"Nehajta, mater!" je nejevoljen ta, ker ne doseže steklenice med Jožetovimi stopali, "pa flašo daj malo tudi sem. A misliš vse sam požreti, goba nasmukana?" dē mimo Simona, zaradi česar se je moral nagniti zelo naprej, da bi skoraj pogrnil po zamrznjenih tleh.

"Nezgoda pri delu!" bi rekli na Urgenci, če bi se zvalil po tleh. Vendar je Janez navzlic "rosnim" letom dobro obvladoval različne položaje svojega telesa. V danem trenutku!

Jože mu doda steklenico z nektarjem in Janezov obraz zažari z novo močjo. V novi luči!

Tò!

Zakon!

Nekaj preostalih kapljic posrka vase Jože in se žalostno zazre v ostekleničeno praznoto.

"Bom dal za litr'co, saj sem včeraj kar dosti naščital!" ga razveseli prešerni glas Janeza, ki ob nedeljah nikoli ne žica. Pravi, da je nedelja Gospodov dan, da se ne spodobi! Kdo bi ga pogruntal pesjana oskubljenega? Nekoč je bil "velik" privatnik! Avtomehanik! Še vedno ga je poznalo veliko ljudi in so mu stisnili kakšen tolar v roko, ki je nikoli ni iztegnil, razen kadar je nagibal steklenico ali kozarec.

Pil je vse po vrsti. Razen vode in mleka! Še juhe ni jedel, če je bila preredka. Ali pa ni bil dovolj lačen! Stiskač tudi ni bil. Rad je dal za liter ali dva.

Tudi za več, če mu je "potegnilo"... kar se je pogosto zgodilo. Uplinjač, "fergazar", je imel vedno odprt 'do daske'! Mehan'kar!

"Pa hitro pridi nazaj, da ne bom prej večna lovišča vohal!" odhajajočega v hvaležnosti ginjen, poboža z očmi.

"Nč bat! Bom prej nazaj kot tja!" se mu zareži biondo.

Res je bil nazaj že po nekaj minutah, saj je bilo treba v vedno odprto trgovinico le čez most nad Gradaščico in še nekaj metrov, pa je bilo.

Z vajenim gibom odpre steklenici vrat in zravna svojega. Adamovo jabolko se prav zares ni premikalo gor - dol! Ta pa zna! Jožetu so se že tresla kolena v nestrpnosti in strahu, Simon pa se je obema režal.

Končno se dokoplje do žlahtnine tudi Jože. On je pil bolj "po gosposko". Šluk, dva, premor! Šluk, dva in spet premor! Prižge cigareto, ki jo je ponudil Simon, nepivec. In znova...

Šluk, dva, premor! Šluk, dva, tri in premor...

Človek se že itak hitro upeha. Potem mora kaj spiti, da pride k sebi, a ne?!

Jože je brezdomec, eh... kaj bi se sprenevedali in delali fine? Klošar je! Pika! Še sam ni vedel, koliko časa. Nekoč je delal pri nekem kulaku za hrano (pomije!) in pravico do spanja na senu. Tudi pozimi! Neprijavljen, nešolan, brez dokumentov, ljudem in bogu v napoto. Pisati, brati in računati se je naučil. Predvsem računati! Staršev ni poznal. Mu tudi mar ni bilo! Iz Jožeka je zrasel Jože, ko se mu je "posvetilo", da ga izkoriščajo... potem so ga vlačili po raznih zavodih in domovih, želeč mu samo dobro. Malo morgen! Saj vemo, kako to gre! Zastonjskega hlapca bi vsakdo rad imel v "službi"! Še jesti je dobil le toliko, da ni krepal še isti dan. Je povedal! Zakaj mu ne bi verjel? Življenje ne laže!

Večerilo se je. Neopazno. Najprej sta Jože in Janez izpraznila steklenice. Janez jih je prinesel "ene par", če bi mu slučajno "potegnilo". Mu je, merjascu! Tudi Jožetu je "vleklo"!

Potem je postal veter za spoznanje bolj strupen, kar vsega vajena trojka niti slučajno ni opazila. Nekaj mam'k je hitelo

k pozni maši. Ena od teh je celo pristopila k nam z vrečko v zgubani roki. Vsakemu je dala zajeten kos domačega peciva. Brez besed, ki itak niso potrebne. Z nasmehom v vsega huđega vajenih očeh. Poznala jih je. Včasih so tudi kakšno rekli.

"Bog z vami, fantje!" je še dihnila in odnesel jo je ledeni piš vetra.

"Amen!"

"Fanta! Res je čas, da gremo vsak v svoj brlog. Noč bo mrzla kot truga! Imata kam iti?" je vprašal neizvoljeni starosta, ne da bi bil zaskrbljen. Čemu le? Vsak klošar je imel svojo "bazo". Simon pod mostom v šotoru, Janez v stari zapuščeni bajti in srednjak Jože v kontejnerjih na Poljanski.

"Živijo, fanta! Se vidimo jutri!"

"Čau, Simon! Mi daš še kakšen čik za pozneje?"

"Pa men tudi, stari! Ti vrnem jutri!"

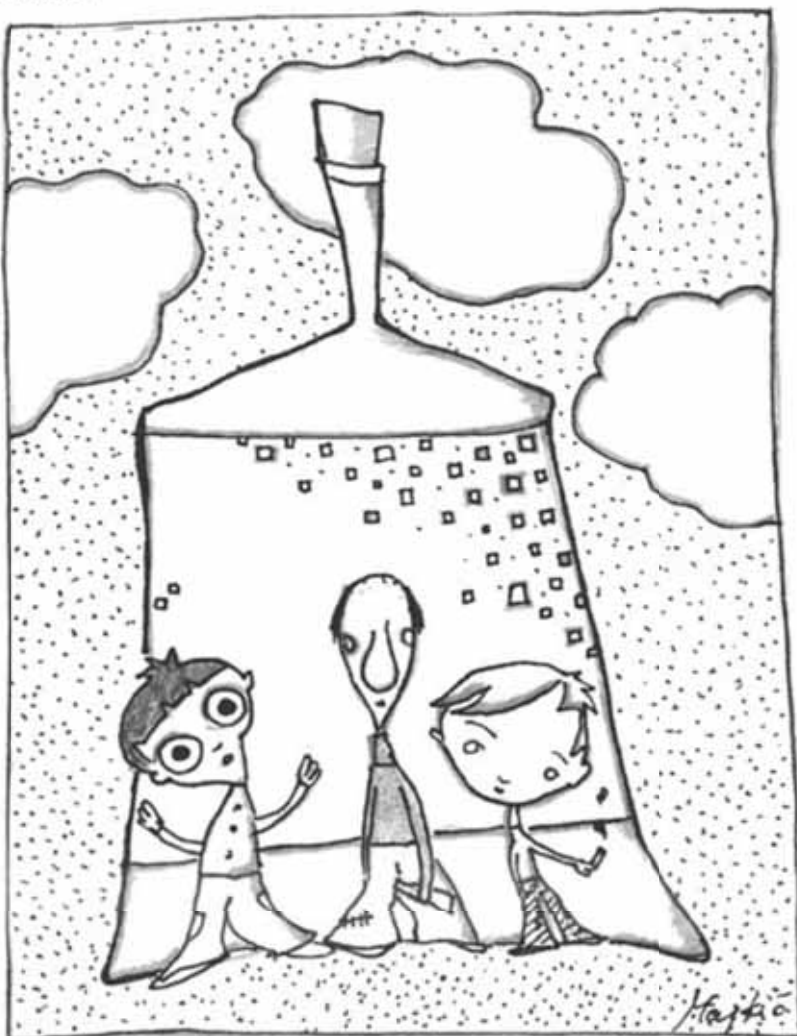
Jutri?

Kakšen... JUTRI...

A se ti meša?...

Mala vas, 09.02.2006

✦ KRALJ O'Tone Prvi

»Tu, na ulici, kjer skušam najti svoj izgubljeni mir...«

Klošarji iz San Diega pozdravljajo slovenske brezdomce

Novinar Vlado Kadunec je pred meseci nekaj dni preživel med ameriškimi brezdomci v San Diegu in srečanje z njimi popisal v enem od slovenskih tednikov. V tem kratkem povzetku članka vam posredujem pozdrave zgolj nekaterih od kar petnajst tisoč kraljev ulic tega južno kalifornijskega mesta.

Zachary, eden od Vladovih sogovornikov, svoj mir na ta način išče po težki izkušnji, ki jo je preživel kot vojak v Iraku. Pod streli njegove patrulje je bil ubit nek otrok in ko ga je zagledal, se je v Zachariju nekaj zlomilo. Zaradi šoka je pristal v bolnišnici, a tudi po vrnitvi domov k ženi in otrokom ni zmozel ponovno zaživeti kot prej. Sodoben način življenja se mu je uprl, vse odtlej ga tlačijo nočne more in kot takega so ga naposled zapustili še žena in otroci. JoAnn Cobb je bila bolniška sestra. Pri delu z bolniki si je tako poškodovala križ, da ni več zmogla napora in je po odpustitvi postopno pristala na ulici, saj je ostala tudi brez prihrankov, bolna pa ni bila več zaposljiva. To sta le dve zgodbi od skoraj štiri milijonov, kolikor je trenutno usod ameriških brezdomcev. A kljub temu, da je tolikšno število klošarjev skoraj nemogoče ponovno integrirati v »preskrbljeno družbo«, tudi v ZDA obstajajo posamezniki in nevladne organizacije, ki z brkami v navidezno temo prispevajo k zmanjšanju števila tistih, ki so pristali na ulici. Učiteljica Nadean Burington je tako pred leti ob pomoči organizacij, umetnostnih galerij in umetniških društev ustanovila Zvezo brezdomnih umetnikov in pisateljev. K temu jo je spodbudilo dejstvo, da je v delavnicah kreativnega pisanja in branja, ki jih je organizirala za socialno šibkejše državljane, odkrila veliko talentiranih brezdomcev.

In tako kot imamo mi časopis Kralji ulice, se tudi po sandieških ulicah za dolar prodaja Street Light, Ulična svetilka, časopis brezdomcev in socialno ogroženih. Za prodajo na kratkem tečaju usposobljen brezdomec plača 15 centov za izvod (kar je približno 40 tolarjev), razlika od prodanega za dolar vrednega izvoda pa pripada njemu.

foto * Vlado Kadunec

Neprofitna organizacija, ki ga izdaja, zavoljo stalnih naročnikov, donatorjev in oglaševalcev, brezdomcem lahko izplača tudi honorar, če pri časopisu sodelujejo tudi vsebinsko. Ulična svetilka izhaja že deveto leto zapored in je le eden od štiridesetih podobnih časopisov, ki izhajajo v ZDA. Je tudi član Ameriške zveze cestnih časopisov, ki so na sceni že dobri dve desetletji. Na svetovni zemljevid tovrstnega časnikarstva pa se je lani umestil tudi (po novem) mesečnik Kralji ulice in tako je Slovenija ena od 30 držav vsega sveta, ki izdajajo tovrsten časopise! Avanti popolo!

□ Maruša

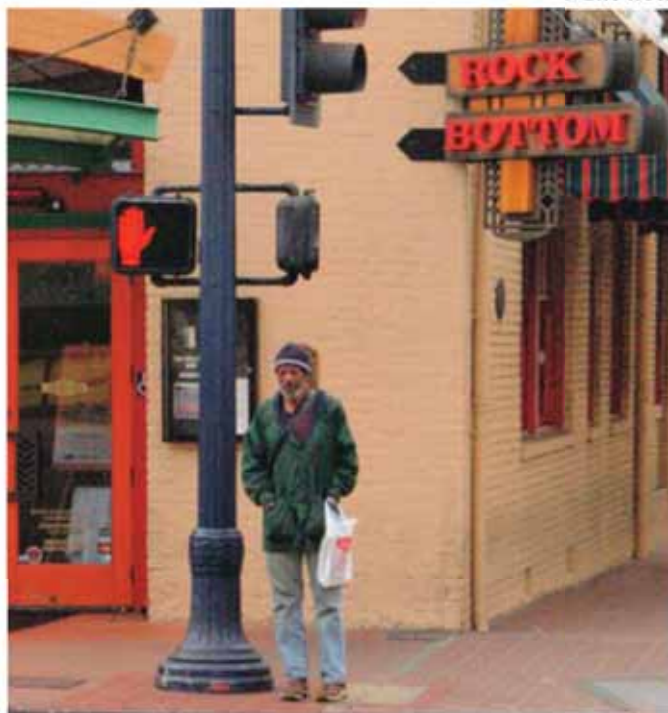

foto * Vlado Kadunec

Umetnik - duševni bolnik (drugi del)

Zdaj je on duševni bolnik. Kajti zaradi tistega, kar je spoznal v onostranstvu, se tukaj ni mogel vklopiti, ampak so ga kar odpeljali, saj so mu pomagali. Saj psihiatrije niso tako slabe ustanove.

Ko je bil nazadnje na zaprtem oddelku, ga je prišel obiskat njegov pes, videla sta se čez balkon, bilo je čudovito.

Verjetno se je hotel kuža takrat posloviti, saj ga zdaj že dolgo ni videl.

Umetnik zdaj živi mirno življenje. Uspelo mu je z vsemi zaprtimi možganskimi celicami vzpostaviti pravi kontakt, npr. glava ga nikdar več ne boli.

Ima navado, da gre pozno ponoči kaj pojest, zato se mu pozna na kilogramih. Ampak jaz vem, da bo enkrat v kratkem shujšal, saj to za njega ni kak večji problem.

Zdaj je ura polnoč, on je sit, pokadil je cigareto, zdaj pa spet piše in posluša radio.

Umetnik je pri enem letu izgubil starše, mamo Angelo so za celo življenje zaprli v Norišnico, videl jo je le zadnjih par mesecev njenega življenja.

Umrla je, ko je on služil vojsko v JNA. Tam je z lepilom, ki ga je vdihaval, doživel halucinacijo, o tem kako gre k mami na pogreb. Tako je že prej vedel, da je mrtva.

Pri trinajstih letih se je odločil, da bo skrbel sam zase in se odpravil potepat po svetu. Od začetka večja mesta, pozneje pa še v tujino – Amsterdam. Tam je bil takoj zadet, saj je tja tudi šel zato, da je lahko kadil vsepovsod.

Vseeno je malo zakompleksan od preveč kilogramov, ampak zdaj je zima, pa se mu ne ljubi nikamor hodit, pa tudi denarja ima bolj malo.

Umetnikova bolezen je dedna, to je ena vrsta shizofrenije.

Enkrat mu je en tehnik na zaprtem oddelku rekel, da mu bo to njegovo tretje oko zbil v rit. HA, HA, kako je bilo smešno. Kakšen cepec!

Tukaj v državni hiši ni povsem svoboden, ne sme imeti psa, ki si ga zelo želi. Obiski so le do osmih zvečer. Punca pa ne sme prespati (če jo imaš).

Umetnik ima zelo dobro prijateljico. Prej sta hodila, zdaj sta pa dobra prijatelja. Vsak dan ji piše SMSe.

Umetnik je ubog. Želi si samostojnega življenja. Rad bi imel kako starejšo hišo, kjer bi lahko v miru živel s svojim Dobermanom.

Slikal bi, je namreč dober slikar, česar se je vsega sam naučil, kajti ni mogel narediti likovne umetnosti, ampak njemu se dobro zdi, da je samouk.

UMETNIKA ne bom poimenoval, mogoče ga boste lahko videli, če boste slučajno stali zraven mene. Vi morate biti na južni strani, jaz na sredini, on za mano, na severu pa sonce.

Ampak umetnik živi, je resnična oseba.

Pravi, da bo, samo čaka na neki denar, da bo imel za pijačo, ko bo začel hoditi peš v mesto.

To bo kmalu, saj je še kak mesec do pomladi, pa se bo lušno sprehoditi.

Na tak način misli shujšat. Stoprocentno mora uspet.

Predlagal mu bom, da si naj zamisli, da ima punco (ker je trenutno nima) in naj hodi vsak dan na postajo na pijačo in jo čaka.

Vem, da bo to igro sprejel, saj sprejme vse, kar jaz rečem. Saj sem vam že povedal, da tega Umetnika dobro poznam.

Ura je dve zjutraj, on pa še kar riše. Siddharta na radiu.

Ko je Umetnik vlomil v tisto hišo, da se skrije pred napadalci, je hotel končati to stanje; podobno kot če bi vzel trip – LSD, ampak na žalost je to bil resnični trip, česar ni razumel. Zaveda pa se vsega, kar se je dogajalo. Prišli so policisti in ga odvedli ven. Zunaj so ga obrcali in vrgli na tla. Bil je bos in v črno-rumeni majici in črnimi žametnimi kavbojkami.

V zaporu so ga dali v bunker, kjer so bile lesene klopi in ko se je ulegel, je slišal neko brnenje, kot bi iz njega črpali odvečno energijo in polnili jedrsko elektrarno. Čutil je, kako kopni, potem pa pogledal svoje roke. Do komolcev so bile modre. Živega so ga hoteli ubiti (verjetno), on se je ustrašil in začel drgniti svoje roke, da je v njih prišla kri.

Zatem je pozvonil dežurnemu policistu, kajti zaželel si je cigaret. S policajem sta se stepala, on je bil močnejši, še ugriznil je policista za roko, ker mu jo je ta porinil v usta. Zmagal je, dobil je cigarete. Kakor je on z užitkom enega pokadil, bom tudi jaz zdaj enega.

Jezen sem, da mi je v tej beležki zmanjkalo prostora za pisanje.

» Nix (tel. 040/584-481)

**Fotoreportaža
predstave ODER
ŽIVLJENJA ob
zaključku gledališke
delavnice Univerze
pod zvezdami
17.05.2006**

Na gledališki predstavi so se predstavili udeleženci gledališke delavnice, ki sta jo v okviru drugega semestra Univerze pod zvezdami vodili študentki socialne pedagogike Špela Medved in Simona Schmidt. Vaje so potekale na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in v dvorani Skladovnica na Beethovnovi ulici 5.

foto * Alenka Lamovšek

foto * Andreja Gimpelj

Gledališka skupina si je tekom dela nadela ime Pelji se z nami. Pripravili so sestavljanke krajših gledaliških iger, v katerih študenti Univerze pod zvezdami črpajo iz lastnih življenjskih izkušenj, v svoje vsakodnevne teme pa preko igre vpeljujejo tudi študentke Univerze v Ljubljani, s katerimi se na odru (življenja) srečujejo. Skupaj so ustvarili nov, prav poseben, igriv, smešen, pa tudi pretresljiv svet.

foto * Andreja Gimpelj

foto* Marko Horvat

foto* Alenka Lamovšek

foto* Alenka Lamovšek

foto* Marko Horvat

foto* Alenka Lamovšek

foto* Marko Horvat

V predstavi so blesteli:
Gregor, Maja, Aco in
Toma (spredaj) ter
Marta, Nina, Sabina,
Sonja, Simona, Špela
in Špela (zadaj).
Čestitamo!

K vpisu v delavnice
Univerze pod
zvezdami vabimo
tudi nove študente.
Prav tako vabimo
k sodelovanju nove
izvajalce delavnic,
profesorje, mojstre
ter poznavalce takih
področij, ki bi utegnili
pri vsakodnevem
soočanju z ulico priti
prav!

Peljite se z nami!

Kaj ni narobe z brezplačnim kosilom?

Za tržno naravnane ekonomiste je brezplačno kosilo navadna izmišljotina: če se komu zdi, da je nekaj zastoj, potem je bodisi nevredno ali pa je prava cena skrita. Poplačilu se da izogniti samo posamično, ne pa tudi kolektivno. Da bi plačali za svoje kosilo, morajo ljudje delati, brez dela ni jela. Za ekonomiste in politike je zgodba o brezplačnem kosilu tako na hitro pospravljena.

IZ ZGODOVINE

V popolnem nasprotju z ekonomisti je Van Parijs, belgijski politični teoretik, predlagal uvedbo državlanskega dohodka (DD), ki bi ga mesečno v enakem znesku in brez izjeme, torej univerzalno, izplačevali vsem polnoletnim prebivalcem do njihove smrti in v višini, ki bi zadoščala za zadovoljitev temeljnih materialnih življenjskih potreb. Pogoji pa bi bil zgolj stalno prebivališče. Take možnosti se je prvi domislil že francoski utopični socialist Fourier, ki je zagovarjal tako imenovano ozemeljsko dividendo, ki bi kot neke vrste renta pripadala vsakemu članu in članici skupnosti kot proporcionalnemu lastniku oziroma lastnici skupnih nacionalnih bogastev. Predlog je takoj podprl tudi politični ekonomist John Stuart Mill: "Pri razdelitvi se vsakemu članu skupnosti, naj bo delazmožen ali ne, dodeli nek minimum za preživetje. Ostanek proizvoda pa se po vnaprej določenih razmerjih razdeli med delo, kapital in talent." Odtlej so predlog obravnavali še mnogi, pod imeni kot so državni bon, nacionalna dividenda oziroma državljanska plača. Nekatere danske in nizozemske zelene in levo-liberalne stranke so idejo vključile v svoje programe, prve pa so ga leta 1999 dejansko uvedle ZDA na Aljaski, kjer ljudem, ki tam prebijejo celo leto, brezpogojno izplačajo slabega pol milijona slovenskih tolarjev.

UPRAVIČENOST DO LENOBE?

Van Parijsova ideja je sprožila žolčne razprave in eno izmed ključnih vprašanj je, če je DD sploh pravičen. Z njegovo uvedbo bi samo podpirali svobodo brez odgovornosti ter tako omalovaževali in spodkopali ideal družbene obveze, na katerem je zgrajena socialna država. Če naj bo DD izplačan tudi nezaslužnim, potem je pobuda v nasprotju s temeljnim načelom vzajemnosti in ekonomske pravičnosti, po kateri bi morali posamezniki v zameno za socialne prejemke tudi sami kaj prispevati. Kosilo si je treba prislužiti, če ne, bo družba zapadla v moralno razsulo, ko nihče več ne bi delal, ko bi vsi samo čakali, da jim kdo plača kosilo. Takrat bi zmagala lenoba nad prizadevnostjo in družba bi se kmalu sesula sama vase. DD zanje torej za kritike ni sporen, ker bi ga prejeli bogati, ki ga očitno sploh ne potrebujejo ampak predvsem, ker

bi ga prejeli tudi revni, prostovoljno brezdelni in celo leni, ki si ga nikakor ne zaslužijo. Zdi se, da je najbolj kritična točka predloga uvedbe DD njegova univerzalna upravičenosti, kar pomeni, da bi bili do brezplačnega kosila upravičeni tudi vsakovrstni brezdelneži, postopači in lenuhi.

Če se zgodovinsko malo razgledamo, ugotovimo, kakor je v Ekonomiki kamene dobe opisal antropolog Sahlins, da je bila v pradavnini, dokler kopičenje dobrin ni bilo priročno (zaradi stalnih selitev in ker še niso poznali hladilnikov), lenoba družbeno povsem normalen in celo zaželen pojav. Lenoba je bila, zlasti v obdobjih naravnega obilja, način življenja večine. In celo kadar naravne razmere niso dopuščale pretiranega poležavanja, so se nekateri očitno bistveno lažje lotili dela kot drugi. Kamenodobne skupnosti pa so manj prizadevne člane brez težav vzdrževale z odstopanjem hrane v zameno za spoštovanje aktivnih in solidarnih članov. Brezdelni res niso bili ekonomsko tvorniki, so pa bili konstruktivni skozi odnose in s tem kljub lenobi ostali tvoren del skupnosti.

Kako pa je z družbeno konstruktivnostjo prostovoljno brezdelnih danes, v dobi računalnikov in globalne konkurenčnosti? Vsaj tri razloge lahko navedemo, ki pokažejo, da so prostovoljno nedejavni ljudje danes po krivici obdolženi za nosilce moralnega in ekonomskega razpada sodobnih družb. Prvi razlog je, da imamo ljudje zelo neizenačene začne možnosti za družbeno prispevanje. Razlike so pogosto povezane z rojstno loterijo; najboljše možnosti družbenega prispevanja imajo moški, bele polti, ki so se rodili bogatim in izobraženim staršem. Zaradi tega, ker mnogi na rojstni loteriji ne zadenejo ničesar, mnogi ljudje na koncu pristanejo na obrobju družbe med poraženci. Nekateri si torej lahko plačajo kosilo, ne da bi jih to kaj dosti stalo, drugi se lahko zanj postavijo na glavo in ne morejo priti kaj dlje, kot do ljudske kuhinje.

Drugi razlog za zavračanje moralne obsodbe lenih je, da je družbena vrednost prispevka ekonomsko prizadevnih zelo dvomljiva. Ekonomsko prizadevniki ne ustvarjajo samo dohodkov, ampak tudi negativne 'stranske' učinke, izčrpavajo na primer neobnovljiva naravna bogastva. Številne študije kažejo, da se kljub razmeroma zelo visokim in naraščajočim povprečnim dohodkom na prebivalca socialne in ekonomske razlike med ljudmi ne zmanjšujejo, niti se v svetu ne zmanjšuje revščina. Leni gotovo vsaj ne onesnažujejo okolja, niti svoje blaginje ne vzdržujejo s poseganjem po skupnih materialnih omejitvah, zato so blažilci posledic prevladujočega materializma, kar pomeni, da imajo družbeno konstruktivno vlogo. Poleg tega v primerjavi z aktivnimi abstinenti nosijo nesorazmerno veliko škodljivih učinkov materialnega napredka, ker se pred njimi ne morejo dobro zavarovati. Skupnost

je res treba varovati, vendar ne pred brezdelneži, ampak pred aktivnimi, lobiji in oligarhijami, ki skušajo skupnosti enostransko naprtiti svoje kratkoročne dohodkovne interese. Nenazadnje je neizogibna posledica brezdelnosti, da leni ne sodelujejo v delitvi ustvarjenega produkta, pri odločanju o uporabi skupnih resursov in imajo nasploh minimalno vplivnost v družbenih zadevah. Zaradi teh samoumevnih odpovedi je bilanca brezdelnežev do skupnosti poravnana, nič ji ne dolgujejo, zato jim tudi njenega moraliziranja v resnici ne bi bilo treba prenašati.

In tretjič, DD ni mogoče spodbijati z argumentom kršenja načel družbene obveze preprosto zato, ker vanjo sploh ne posega. Vsakdo svojo družbeno obvezo izpolni v trenutku, ko izpolni pogoje za pridobitev stalnega prebivališča. Socialno razmerje, ki ga uvede pridobitev stalnega prebivališča, je recipročno in obvezuje tako imetnika kot skupnost, ki ga je podelila. V istem trenutku, ko je dodeljen status, nastane tudi obveza skupnosti do vsake svoje stalne članice, da ji ponudi njej sprejemljive možnosti delovanja za uresničitev njenega potenciala. Vsak človek je potencial skupnosti, v kateri se odloči živeti, morda je spoštovan in uveljavljen, morda povsem spregledan in odrinjen. Kakšna je njegova usoda pa pogosto sploh ni odvisno od vsakega posameznika, vsaj ne enako. Med pogoji za pridobitev stalnega prebivališča in možnostmi družbenega prispevanja je namreč prostrano območje družbenih asimetrij, katerih posledic ni mogoče samoumevno naprtiti ravno tistim, ki se v njih znajdejo kot šibkejši člani in žrtve.

SVOBODA IZBIRE

Kaj torej ni narobe z brezplačnim kosilom? Prav gotovo o pravičnosti tega predloga ne morejo soditi tisti, ki ne samo niso uspeli ljudem priskrbeti neponiževalnih služb, ampak, prav nasprotno, za svoje normalno delovanje potrebuje 'rezervno armado brezposelnih' ter privilegije do narave in skupnosti.

Prostovoljna brezdelnost je deloma posledica aktivnega odziva nekaterih na vsiljene jim socioekonomske možnosti. Če bi ekonomsko prizadevnost

obravnavali brez produktivističnega imperativa, bi uvideli, da sta hiperaktivnost enih in lenoba drugih samo dve skrajni obliki ekonomskega udejstvovanja, ki se v določeni meri pogojujeta. Tako nasprotje od prostovoljne brezdelnosti ni formalna zaposlenost, ampak hiperaktivnost, zaposlenost je zgolj nasprotje od tega, da ljudje ne morejo dobiti služb.

DD bi vsakemu članu družbe dodelil sredstvo za uveljavljanje njegovih potencialov, kakor jih vidi sam. Manj srečne na rojstni loteriji kompenzira za začetno neenakost, ker vsakomur priznava vsaj skromen delež začetnih priložnosti, ostalim pa omogoči, da se v ekonomsko igro vključujejo svobodni. Z brezplačnimi kosili v obliki DD bi ljudem samo priskrbeli stikalo, ki bi jim brez eksistenčnih tveganj omogočilo vstop in izstop iz formalne ekonomije, ki je do njih pogosto izkoriščevalska ali vsaj nepozorna za njihovo potencialnost. Umik iz sveta plačanega dela, ki ga nadzorujeta trg ali država, bi prišla v poštev za lažjo zavrnitev slabih služb, ki ne prispevajo k uresničevanju zmožnosti ljudi. Ljudje bi morali imeti ne samo abstraktno pravico, da izberejo svoj življenjski slog, temveč tudi sredstva, da to pravico uresničijo. Zato bi morali kot eno osnovnih človekovih pravic uveljaviti svobodo vsakogar, da si sam izbere težo bremena družbene obveze, ki ga po svoji avtonomni oceni želi in ga je sposoben nositi. Prostovoljne brezdelnosti torej ni mogoče obsoditi zaradi izogibanja družbeni obvezi, niti ni mogoče ekonomskih aktivnosti samih po sebi obravnavati kot družbeno konstruktivnih. Zato ekonomska prispevnost sploh ne more biti kriterij za presojo utemeljenosti Van Parijsovega predloga s stališča pravičnosti.

Vprašanje, ali si DD lahko privoščimo, smo namenoma pustili ob strani, ker je to vprašanje ob sedanjih socialnih neenakostih in kopičenju denarnega bogastva pri vse manjšem krogu superbogatih docela neokusno. Že pred 75 leti je Keynes, eden najpomembnejših ekonomistov XX. stoletja napovedal, da bodo do leta 2025 vsi ljudje lahko živeli v tolikšnem obilju, da bodo lahko, če bodo hoteli, pustili službe in si življenje napolnili s hobiji in sploh počeli, kar jih najbolj veseli, ne da bi jih to materialno ogrozilo. Predlog DD sedanji družbeni red izziva z vrednoto ekonomske emancipacije in to podobno, kot ga je pred stoletjem ali še manj izzvala zahteva po uvedbi splošne volilne pravice. Morda se nam bo nekoč celo zdelo manj čudno, ob koncu zagovora svojega predloga ugiba Van Parijs, da so vsi, tudi lenuhi, ki cele dneve presurfajo v Malibuju, doma pa so samo toliko, da se sprejo s svojimi ženami (ali možmi), potem pa cele noči kadijo travo, bolj upravičeni do DD, kakor da so vsi, tudi politični diletanti, upravičeni do volilnega glasu.

□ Bojan Radej, priredila Luna J.Š.

Moja izkušnja z ulico

Tudi jaz sem bil med tistimi, ki so krajši ali daljši čas bivali na ulici. To je bilo poleti leta 2002. Še spomladi prejšnje leto sem se z avtoštopom vrnil iz Istanbula ter sem bil poln novih in svežih idej o takih in drugačnih potovanjih. Nameraval sem iti v Maroko. Kupil sem že vodič Lonely planet, v ta namen hranil denar - pa se je vse obrnilo drugače. Študij me ni veselil, poleg tega pa so se mi začele ponovno pojavljati razne nevrotske in psihotične motnje. V Turčijo sem šel prav s tem namenom, da bi ubežal, ubežal neznosni anksioznosti, ki je povzročala, da so se mi v družbi nepoznanih ljudi tresle roke, ubežal morečemu intelektualizmu, ki je vladal na gimnaziji in ki sem se ga tudi sam nehote nalezal, ubežal čudnim idejam, ki so mi burile duha: idejam o mraku, temi, zlu in Satanu. Toda od sebe ne moreš pobegniti. Po vrnitvi iz Turčije so se vse težave vrnile, pridružile so se jim še nove. In spet sem hotel bežati, tokrat v Maroko.

Pa sem srečal punco-klošarko, čedno in prav nič vzvišeno. Jemala je heroin. Od mojega zadnjega šuta je poteklo pet let; bil sem nadvse ponosen na svojo abstinenco. Toda v družbi dekleta se je heroin zdel še enkrat bolj zapeljiv. Poleg tega sem bil v slepi ulici. Da je Maroko beg, sem nagonsko slutil tudi sam. Pa sem posegel po svojih prihrankih in kupil dopa: bilo ga je dosti za oba. Spet sem, po petih letih, nastavljal insulinko na žilo in povlekel batek, dokler ni v brizgo v temnordečih svitkih vdrla kri. In vedel sem, da sem zadel. In ponovno tisti občutek, tista toplota, tisti okus v ustih...

V dveh mesecih so prihranki splahneli. Kako do denarja? Našel sem si delo v tovarni, sem in tja, za sprotne potrebe, pa sem sunil denar mami. Naredil pa sem eno veliko napako - to, da spet jemljem heroin, sem zaupal bratu. Pobesnel je. Dobil sem par krepkih po obrazu, nato pa je stekel naravnost k mami poročat, da sem ponovno na heroinu. Ukrejala je za njeno labilnost presenetljivo odločno. Kontaktirala je prijateljico iz Prenove v Duhu (to je neko fundamentalistično krščansko gibanje v okviru katoliške Cerkve, pripadniki katerega

prakticirajo eksorcizme in sežiganje knjig), ki je svetovala skupnost Cenacolo. Tako smo maja 2002 odrinili na "informativni" ogled skupnosti Cenacolo. Bil je namreč "susret", srečanje v Zagrebu, kamor so prišli vsi vodilni predstavniki te skupnosti, celo sama sestra Elvira, ustanoviteljica Cenacola, in Don Stefano, prvi duhovnik v skupnosti. Moj vtis po par ur trajajočem programu je bil - absolutno preveč religiozno! Toda mati in oče sta vztrajala - kar naj bi bil informativni obisk, je bila v bistvu prva stopnička za vstop. In v Cenacolu imajo glede odvisnikov radikalno rešitev: če on/ona noče v skupnost, jo/ga morajo starši postaviti na cesto. In to je v juniju 2002 doletelo tudi mene.

Nisem maral Kranja. Je provincialno industrijsko mesto, kjer se vsi opravljajo, dilerji pa skoparijo ali goljufajo. Zato sem se odločil za Ljubljano, kjer je deal kolikor toliko pošten in merice dobre. Vendar pa nisem imel prenočišča. V svoji gonji za tremi dozami heroina dnevno nisem niti imel časa, da bi ga iskal. Zato sem si bazo vzpostavil kar v neki niši lastne kleti. Imel sem spalno vrečo, spanja v njej in na trdi podlagi pa sem se navadil med avtoštopi po Dalmaciji, Bosni, Grčiji in Turčiji. Toda dan na ulici sem preživel v Ljubljani, kamor sem zgodaj zjutraj (in po možnosti na krizi) štopal ali pa se tihotapil z vlakom. (Slednje je bilo relativno preprosto. Šel sem na ekspresni vlak, ki je na relaciji med Kranjem in Ljubljano ustavil samo na postaji Škofja Loka. Potrebno se mi je bilo torej prikriti samo do te postaje, kar ni bilo težko, saj sprevodnik ponavadi sploh ni prišel do mene. Po tej postaji me sprevodnik ni mogel vreči z vlaka nikjer, razen v Ljubljani - to pa je bila tudi moja destinacija.) Ves dan sem trdo garal, če temu lahko tako rečem - žical sem. Razvil sem pravo tehniko žicanja, ki sloni na pristopu k osebi. Človeka, ki ga prosiš za denar, je potrebno v parih sekundah psihološko preučiti: katera beseda bi mu najbolj ogrela srce, da bi odprl denarnico in mi dal vsaj stotaka. Tako sem stare mame nagovarjal zelo vljudno, ponujal sem se, da jim nesem vrečke - in uspeh ni izostal. Nasproti eminentnim gospodom sem skušal biti možat in venomer sem omenjal, kako si iščem delo in podobno. Če sem srečal predstavnike Cerkve

ali študente s teološke fakultete, nisem pozabil povedati, da sem prejel vse zakramente in da se zanimam za teologijo. (Včasih je potem sledila teološka diskusija, ki je intelektualno popestrila moje življenje na ulici). Pri dekletih sem skušal biti kar se da šarmanten - v ta namen sem si tudi (z obžalovanjem) odbril košato brado, ki sem jo ponosno pušchal rast vse od prihoda iz Turčije. K mladeničem pa sem pristopil frikovsko: "Hej, stari, a se da dobit sto tolarjev za burek?" Tako sem na dan zbral včasih tudi do petnajst tisoč tolarjev in sem živel razmeroma dobro; privoščil sem si dodatno dozo heroína, poskrbel za jutranji odmerek, si kupoval višnjeve zavitke in kokakolo. Moje povprečje pa se je gibalo tam okoli osem tisočakov - to je zadoščalo za lagodno preživetje. Imel sem seveda tudi svoj čas počitka. To je bilo ponavadi po tem, ko sem si vbrizgal svojo dozo dopa. Legel sem na klopico v parku (v Tivoliju ali kakem drugem), sezul čevlje z nog (od neprestane hoje sem imel vse ožuljene) in se posvetil premišljanju o dveh diametralno nasprotnih temah: kako v čim krajšem času nažicati še več denarja in kako se tega sranja - namreč ulice - znebiti. V taki meditaciji sem preležal včasih tudi več ur, dokler me ni telo

opomnilo, da je čas za naslednji vbizg.

Po mojih izkušnjah so bili najboljši donatorji denarja v velikih količinah plemenite gospe, ki so morda v mladosti pripadale kakemu avantgardnemu gibanju in pa - taki ali drugačni - kristjani (redovnice, študenti teologije, itd). Največja vsota, ki sem jo dobil naenkrat, je bila deset evrov. Nekateri souličarji so se hvalili, da so dobili tudi pettsočaka, vendar še danes ne vem, ali so se samo hvalili ali pa je tisto o pettisočaku resnica. Kar se mene tiče, sem dobil največ stotakov in dvestotakov. Če so plemenite gospe in predstavniki Cerkve dali največ denarja neaenkrat, pa sem največkrat denar dobil od mladine: ljubljanskih frajerjev in mestnih frkelj, ki sem jim bil (morda) simpatičen.

Spal sem, kot sem že povedal, večinoma v Kranju, v niši lastne kleti. Nekajkrat pa sem prespal tudi v Ljubljani, pri prijateljih iz mojih gimnazijskih let. Ti - zapriseženi rokenrolovci - so me namreč na nek način občudovali: počel sem nekaj, kar so počeli njihovi vzorniki, pevci kot Lou Reed in Mick Jagger, sami pa si tega niso upali. Kljub miku je bil namreč zli sloves heroína premočen. Vsekakor pa so mi veliko pomagali. Popestrili so moje ulično življenje in

ga olajšali, saj sem se v primeru, če sem prespal v Ljubljani, lahko takoj zjutraj lotil žicanja. Takrat pa ljudi še ni zafrustriral in razjezil napor dneva; bili so sveži kot kruh, ki so ga kupovali v pekarnah in moji dohodki so se na ta račun občutno zvišali. Samo enkrat sem prespal pri svojih sodrugih, narkomanih-klošarjih. Ti so spali v neki napol podrti hiši v Trnovem, blizu nekega kulturnega kluba. Vsa čast pa njihovi spretnosti: prostor so popolnoma počistili, ga obložili s kartoni in armafleksi; za odpadle igle so imeli posebno vrečko (sicer je za shajališča narkomanov običajno, da uporabljene in odvržene igle ležijo vsepovsod). Bil je julij in nisem rabil spalne vreče, zato sem se pokril kar z bundo nekega kolega. Če povem po pravici, name v tej

hiši niso nič kaj prijazno gledali. Bil sem tujec, nisem spadal v njihovo ekipo, sam prostor pa so - prav zaradi njegove prikladnosti in urejenosti - ljubosumno čuvali. Pravzaprav sem vanj prišel zaradi protekcije narkomanke Tine, s katero sva se včasih skupaj zadevala.

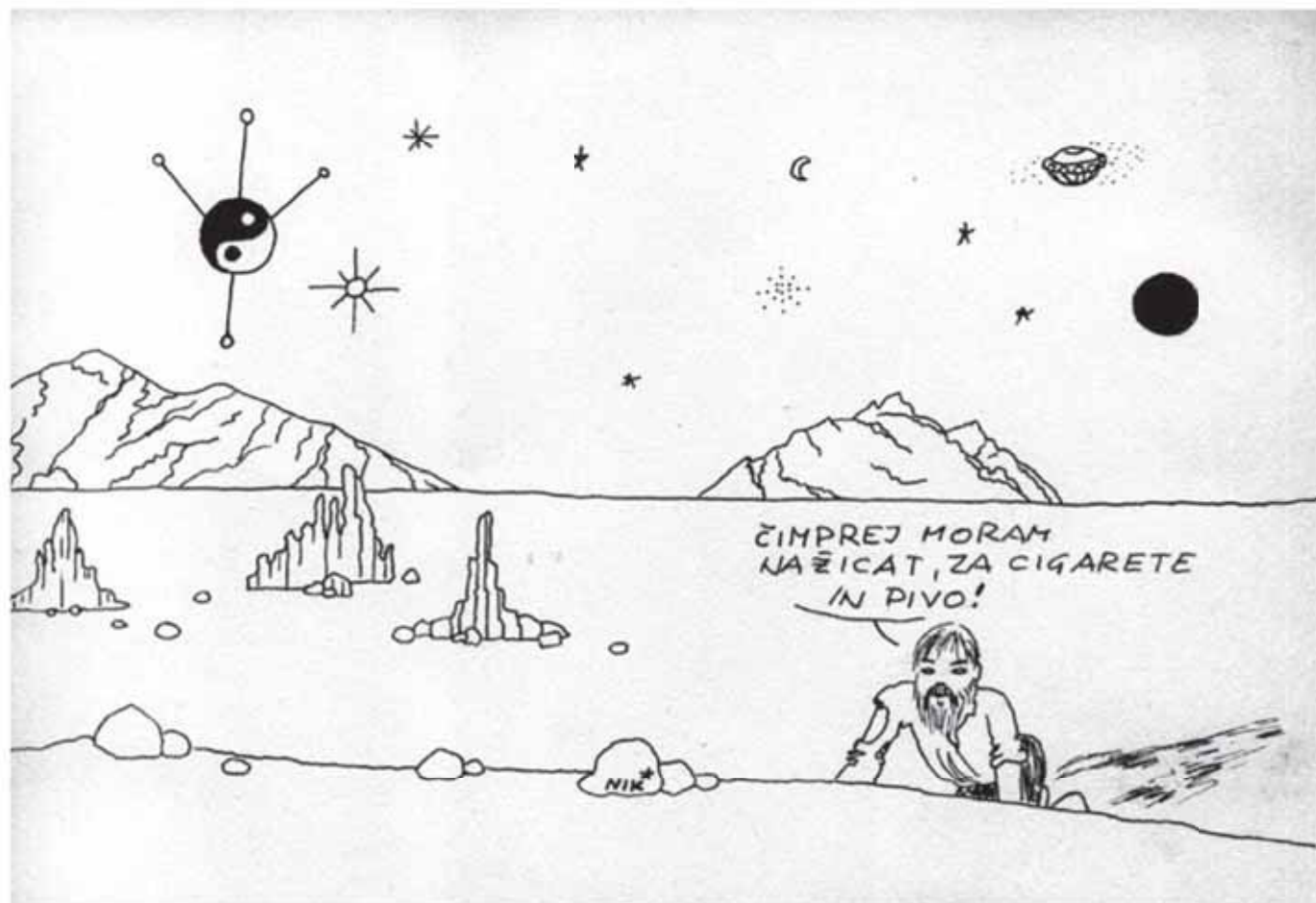
Tako je bilo moje življenje na ulici: spanje v kleti, vlak za Ljubljano, dan, napolnjen z žicanjem, nato pa z zadnjim, polnočnim vlakom, spet v Kranj. Tudi na tem vlaku sem se tihotapil, ponavadi v spalnem vagonu. Legel sem na prosto ležišče v nezasedenem kupeju in se delal, da spim. Druga metoda, ki sem jo večkrat uporabil, pa je bilo tihotapljenje na WC-ju, vendar ne na običajen način. Sprevodniki stranišče namreč vedno pregledajo in če je zaklenjeno, je to možni znak, da se nekdo tihotapi. Sam sem storil takole: odprl sem vrata stranišča kar se da na široko in stopil za njih. Tako je stranišče izgledalo prazno, nihče pa ni posumil, da se za vrati skrivam jaz.

Nekajkrat sem imel opravka tudi s policijo. Beračenje je namreč po zakonu kaznivo in spada med prekrške zoper javni red in mir. Žal so policisti nadzorovali ravno tista področja, kjer je bilo žicanje najuspešnejše: železniško postajo in center mesta. Bolj kot tega, da bi me

obtožili beračenja, sem se bal tega, da bi mi našli paketek z drogo. V ta namen sem si naredil notranje žepe: žep (ki mi ga je izdelala moja nadvse dobra teta) sem prišil na notranjo stran hlač. Nihče ni posumil, da imam poleg običajnih tudi notranje žepe. Tako sem jo pri policijskih kontrolah vedno srečno odnesel, razen enkrat, ko sem spal na klopici pred frančiškansko cerkvijo. Takrat sem dobil predlog sodniku za prekrške in položnico, ki sem jo kasneje - ko sem si življenje uredil - tudi plačal.

Največji raj zame pa so bile mestne zabave (razni koncerti itd.). Takrat sem našel največ. Za spremembo nisem govoril, da rabim za burek ali sendvič, temveč sem bil navidezno iskren: rekel sem, da rabim za pivo. S to prošnjo sem bil vsem nadvse simpatičen - kdo, za vraga, pa na občinski žurki ne bo dal fantu za pivo? Če ga pijemo mi, naj si ga privošči tudi on! In tako se je zgodilo, da sem imel (ne pretiravam!) v eni uri po sedem, osem tisočakov.

Moje življenje na ulici je trajalo od junija do konca avgusta, torej okoli tri mesece. Na srečo so bili ti meseci topli; niti približno si ne predstavljam, kako bi bilo pozimi. Konec avgusta sem se odločil, da le vstopim v skupnost Cenacolo

in starši so me vzeli domov. V Cenacolu sem bil le tri mesece. Fanatična verska klima me je duševno in duhovno skoraj ubila. Tudi zaradi tega se je moje drogiranje nadaljevalo in ponovno sem pristal na ulici. Vendar sem tokrat klošaril po Kranju; moje življenje je bilo veliko manj spektakularno. Kljub temu, da življenje na ulici ni rožnato in da je žicanje do neke mere nečastno, mi je ulica nekaj dala: to je, da lahko v urbanem okolju, tudi v surovih razmerah, preživim in se imam celo dobro.

✧ Mark Renton

Ivo je duša in car ulice, drugi del

Ivo je bil poškodovan in potem je bil mesec dni v komi, od 4.4.1994 do začetka maja 1994. Skoraj je umrl.

“Zbudil sem se, ko me je poklicala nečakinja Sandra. Medicinski aparati v Polikliniki so kazali, da skoraj ni več rešitve, kar naenkrat pa so ponoreli in dali vedeli, da še živim. Hkrati se je dogajalo naslednje:

Očetov stari ata, moj pradedek, je bil pravoslavni pop. Bral je mašo zadušnico 'na onem svetu', ko sem že bil v črnobeli luknji. Rekel mi je: “Praunuče, još še nisi za ovamo, imaš, da se vratiš.” in potem se je nekaj posvetilo in sem padel nazaj na svet. To je bil trenutek, ko sem se prebudil iz kome.

Tako sem po čudežu ostal živ. Sem nadvesel, da sem še med vami.”

✧ Ivo, 47 let

✧ Zapisala Milena Hostnik, dne 9.4.2006

Cesta, revščina, odsotna družina, žena s pijanci, hinavska mat, otroka ni, hitrost, pronicljivost, smeh, potrjevanje, podobnosti, osnove, iluzije, realnost, avtomatika, zaupanje....

Preživetje, duševni mir, energija.

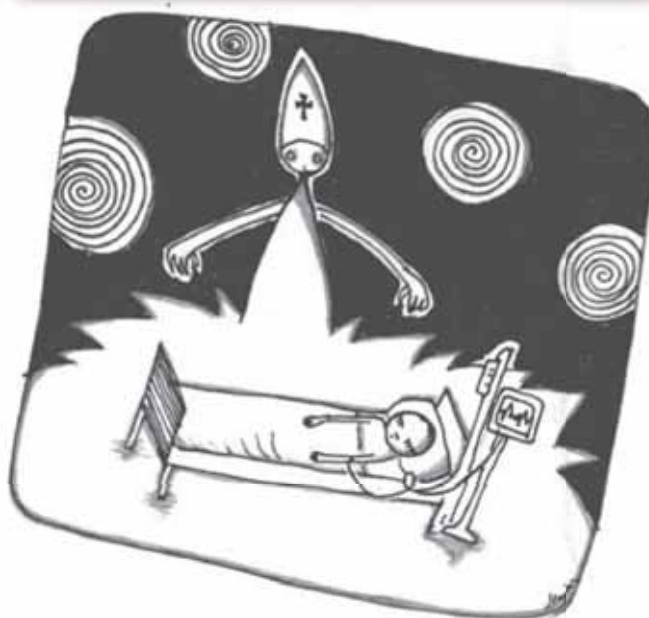
* * *

Zajček pride k volku in reče, da nima duševnega miru, če je lačen. Volk mu reče: 'jaz tudi ne', in ga požre. Nauk: energijo da zadovoljstvo, ki ga dobiš z medsebojnimi odnosi.

Flaše, smetnjaki, Karitas, RK, socialna, pivo, vino, trava, jamranje, zmedenost, pogum, sreča.

Shizofrenični volk reče zajčku: 'kako sva si podobna?', zajček pa odgovori: 'ja, samo ti si volk, jaz pa sem zdrav'. Kaj je bit boljš - bolan volk ali zdrav zajc? Za zajca je vseeno a ga poje zdrav al pa bolan volk.

✧ Kavica

Lukijada

Tokrat sem se lotil bolj optimistične teme, bodočega shajališča mladih umetnikov in gostiteljico kulturnih dogodkov – tovarno Rog. Ko sem v preteklih dneh obiskal Politično nekorektni filmski festival (PI-FF), sem bil deležen lepe dobrodošlice in odprtosti prisotnih. Beseda je dala besedo in s prijateljem Dejanom sva se hitro vklopila.

Gre za skupino mladih, ki raje počnejo kaj produktivnega, kot da bi postopali naokoli. Vendar tu nastane problem, ko zaradi največkrat gluhih ušes in zatiskanja oči mestnih oblasti še neveljavljene ali tisti brez zvez ne pridejo do prostorov. Prostorov pa je veliko, vsaj začasnih, ki pa propadajo, saj so v takšnih ali drugačnih lastniških postopkih.

No in dekleta in fantje se zavzemajo, da bi jim mesto pustilo uporabljati in obnavljati kar bi drugače propadalo. Ali drugače povedano – si želimo pred tovarno Rog smetišče, rešilce in mrtvaške avtomobile ali si želimo zvoke glasbe, smeha in ljubezni?

Skratka povedati hočem, da se v Rogu dogaja

veliko zanimivega. Namreč prvi dan festivala sem bil gost roštiljade, med projekcijami pa sem si ogledal tudi širše območje tovarne. Hkrati se je dogajalo marsikaj drugega, od žonglerjev na roštiljadi do glasbenikov v

foto * Tomislav Gruden

enem od nadstropij. Trenutno za elektriko skrbijo agregati, za varnost G7, sami prijazni

možakarji, ki vam popazijo kolo tudi osebno. V kratkem pa se obeta tudi prava pravcata kuhinja ali menza, kjer se bomo lačni obiskovalci lahko nasitili ali odžejali. No vso srečo jim želim, saj kjer je volja, tam je pot in upam, da dobijo podporo širše javnosti.

foto * Dejan Dobnik

opaža: ✎ Luka

piše: ✎ Tomi

pripombe in pohvale

040/554-825

SMS BRALCA:

Kralji ulice, svaka vam čast za tako revijo! Zadnjič sem jo kupil in sem bil zelo prijetno presenečen. Tudi pesmi so fenomenalne in prav zaboli me, ko vidim take talente zavržene na cesto. Zdaj se šele zavedam, kako sem lahko vesel, da imam streho nad glavo in hrano na mizi. Vse vas spoštujem, čeprav tega vsi še ne veste. Na boljšo prihodnost! Seba

Hvala vsem za njihove odzive, še posebej bralki, ki se ji ob branju Kraljev ulice ohladi še najboljše kosilo! Kritik tokrat ni bilo.

foto * Dejan Dobnik

Tudi za to moraš imeti jajca

Pohvalno mnenje nad prodajalcem revije »Kralji ulice« pri vstopu na ljubljansko tržnico. Menda je O'Tone. Prodajalec je bil že sam predstavljen v reviji, ki jo prodaja. Prijazen in razgledan možak, interesanten. Z veseljem se ustavim pri njemu, da si izmenjava nekaj stavkov. Deluje prav pomirjajoče in imam občutek, da je poln pozitivne energije. Od njega grem naprej po nakupih vsakodnevnih potreb za življenje. Doma, ko pripravljam kosilo, večerjo se pa dostikrat zamislim nad takim človekom. Koliko malo ali veliko je potrebno, da moraš, hočeš tako živeti. Zakaj? Koliko daleč sem sam od tega, da mi nekega dne ne počí film in zaživim takšno življenje. Pa bi zmožel, bi znal, bi imel toliko »jajc«? Že sama misel, kako preživeti dan brez, da bi karkoli delal, brez kakršnega koli cilja, želje, kar tako ne iz ure v uro, temveč iz dneva v dan. Ko si takole na cesti si tudi opazovan od različnih ljudi. Ljudje pa nismo vsi dobri, sočutni, prijazni, razumni, vmes so tudi privoščljivci in hudobneži. Taki karakterno različni pogledi in opazke so naslovljeni na te mestne posebnosti. Včasih opazujem te brezdomce, ko zberejo za »flaško« in posedajo na stopnicah Frančiškanske cerkve, ali na klopcah na Prešernovem trgu, ali na stopnici Prešernovega spomenika. Kakšna umirjenost, brezbržnost in solidarnost. Steklenica gre od ust do ust in ko je prazna, pijače pač ni in tudi žeje ni. Ko bo, pa bo, bo že, če ne danes, bo pa jutri. Tu opazim razliko. O'Tone ima cilj. Prodati čimveč revij in vidim da mu to zelo uspeva. Ljudje, tako kot jaz se ustavljajo pri njemu, se pogovorijo, kupijo revijo in gredo dalje. Njega nisem videl s cigareto ali steklenico. To, razmišljam in se postavljam v svojo kožo. Sem tega sposoben? Mogoče bi tako preživel nekaj časa, sigurno pa ne bi več dni, kajti vmes so tudi noči, dež, mraz, lakota, žeja, potreba po nikotinu, alkoholu in seveda tudi po osebni higieni, kolikor ti jo pač lahko ulica da. In si takole odgovorim: »Tudi za to moraš imeti jajca«.

✉ Drago

Virusni hepatitis

Kaj pomeni izraz virusni hepatitis?

Hepatitis je naziv za vnetje jeter. Tudi druge bolezni in stanja lahko povzročijo vnetje jeter (alkohol, kemikalije, nekateri virusi, ki so sekundarni povročitelji hepatitisa). Vendar, ko govorimo o virusnem hepatitisu, gre tu za okužbo jeter z virusi, ki primarno napadajo jetra; ti so razvrščeni po skupinah, tipih: A,B,C,D,E,G. Najpogostejše okužbe v populaciji je pripisati tipom A, B in C.

Kdo se lahko okuži z virusom hepatitisa?

Najbolj so mu izpostavljeni delavci v zdravstvu, ljudje s promiskuitetnim spolnim vedenjem, uporabniki intravenoznih drog in hemofiliki. Okužbe s transfuzijo krvi oz. krvnih pripravkov so danes manj pogostne, kajti vsaka kri krvodajalca mora v kontrolo na prisotnost tega virusa v krvodajalčevi krvi.

Kakšni so simptomi pri okužbi z virusom?

Čas med okužbo in nastankom bolezni se imenuje inkubacijska doba. Ta doba je za vsakega izmed tipov različna in sicer: za Hepatitis A velja 15-45 dni, za HBV 45-160 dni in C 2-6 mesecev.

Spolno prenosljiv HBV...

HBV se prenaša z nezaščitenim spolnim kontaktom preko krvi ali drugih izločkov (sperma, vaginalni izcedek, gnoj, solze, slina...). Okužba z virusom je zelo razširjena.

Veliko pacientov pa simptomov sploh nima. Tisti, ki pa jih le imajo, in gre za prvo okužbo, te doživljajo podobno kot gripo: izguba teka, slabost, bruhanje, vročina, utrujenost in bolečine v trebušnem predelu. Znaki, kot so zlatenica, pa so manj pogostni. Po prebolelih simptomih se virus umakne in simptomi izginejo. Pri 10% mladih in odraslih pa bolezen progredira do kronične oblike (skozi daljše obdobje), ki ima stranske učinke (poškodba jeter).

Okužba z virusom HCV

Virus se prenaša predvsem z okuženo krvjo. Najbolj so izpostavljeni intravenozni uporabniki drog (izmenjevanje istih igel!). Za razliko od HBV je okužba s HCV manj pogostna pri spolnih odnosih, pa vendar je neizogibna pri tistih, ki pogosto menjavajo spolne partnerje. Da bi se temu izognili, uporabljamo kondome in posamične igle ter si ne izposojajmo britvenih aparatov, zobnih ščetk in kot že rečeno igel za injiciranje opojnih substanc.

✉ H.H.

Čistilna akcija odvrženih igel - maj 2006

Aids fondacija Robert in CARS - Center za preventivo aidsa in ranljive skupine sta v torek 16.5.2006 organizirala čistilno akcijo odvrženega materiala za injiciranje, ki predstavlja veliko tveganje najrazličnejših okužb. Uporabniki nedovoljenih drog, navkljub spodbujanju izmenjave igel (staro za novo), namreč še vedno pogosto priporočajo takoj po injiciranju zavržejo. Ker v Sloveniji še vedno ni varne sobe za injiciranje, so mesta, kjer pride do injiciranja pogosto javne površine, skrite

očem, a vseeno javno dostopne. Če bi obstajala varna soba, bi bilo tudi odvrženih igel manj, saj jih uporabniki ne bi odnašali s seboj, temveč bi jih odvržli v koš znotraj varne sobe, poskrbljeno pa bi bilo tudi za varno uničenje teh igel. Za zmanjševanje možnosti najrazličnejših okužb širše javnosti tako večkrat letno organiziramo čistilne akcije odvrženih igel in ostalega pribora za injiciranje. V čistilnih akcijah sodelujejo poleg strokovnih delavcev tudi uporabniki in predvsem prostovoljci.

Akcija se je začela ob 16h, ko smo se prostovoljci zbrali v prostorih Dnevnega centra za uživalce nedovoljenih drog Stigma na Wolfovi ulici, kjer je imela dr. Evita Leskovšek uvodno predavanje o varnosti, tveganjih, možnostih okužb pri pobiranju igel in zmanjševanju škode. Ob pol petih smo začeli z akcijo, ki je trajala dobro uro in pol. Tokrat smo se na osnovi pregledov terena odločili za lokaciji na Bavarskem dvoru (za panoji pri postajališču mestnih avtobusov številka 15 in 16) ter na dvorišču na Metelkovi cesti (pri avtošoli poleg Metelkove mesta).

V akcijo zbiranja odvrženih igel smo se vključili Bojan, Tomi, Mare, Špela, Andreja, Nina in Maja. S pincetami in z zaščitnimi rokavicami smo pobirali odvržene igle, ter jih odlagali v posebne zabojnike. Pobrli smo 1240 igel, od tega 350 na Bavarskem dvoru in 890 na Metelkovi.

Pobrane igle smo odnesli v dnevni center Stigma, od koder jih bodo odpeljali na varno uničenje. Akcijo ocenjujemo kot zelo uspešno in ker smo pridobili tudi nove informacije o lokacijah, kjer naj

bi se nahajalo še odvrženega materiala za injiciranje, smo se dogovorili za novo akcijo, ki bo predvidoma v torek, 20.06.2006 ob 16. uri. Dobimo se v dnevnem centru Stigma na Wolfovi. K sodelovanju toplo vabimo tudi nove prostovoljce. Hkrati pa pozivamo občane, naj sročijo lokacije odvrženih igel na telefonsko številko 041 462 841 ali 051 381 585 (pon - pet 10-16h).

□ pripravila Maja Vižintin

Stoletje BB (brez besed)

Igra v kateri igrajo igralci z motnjami v razvoju in ostali ni pokazala nikakršnih motenj. Prej nasprotno. Igralci so nas brez besed a z veliko zvoka popeljali skozi dvajseto stoletje kot ga je doživela Agnes, junakinja zgodbe. Bili smo namreč deležni tudi zvočne kulise dveh na odru vseskozi prisotnih glasbenikov. Kljub surovosti časov, ko se je marsikdo moral odpovedovati vsemu na vasi in sprejeti nič v mestu, se kažejo svetle strani pozitivno naravnanih ljudi. Še več, predstava kaže kakšna farsa je svet vladarjev in javnega mnjenja, ki smo mu priča še danes. Primer – lekarne odkupujejo podganje repe za preventivo pred širjenjem bolezni v mestih. Sledi uvedba giljotine z eno usmrtitvijo in beg pred ponorelo Evropo, vendar na žalost s Titanikom. Agnes se poroči v senci trideset tisočih, ki umrejo zaradi gripe, doživi volilno pravico in vidi prvega temnopoltega človeka. Zgodba kar vre od vzponov in padcev in niti za trenutek ne postane dolgočasna. Se sprašujete zakaj dolgočasna, povem vam, da stoletje ni lahko spraviti v dve uri! Tudi vživetost v vloge je bila kot da so živeli v vseh teh obdobjih. Sicer nisem gledališki kritik, a sem videl slabe profije, ti pa so znali enako igrati Hitlerja kot tudi hipija. In posebno blizu mi je bil prav zadnji del stoletja, ki mi je bolj znan. Po smehu sodeč tudi ostalim. Že med nastopom in na koncu so prejeli bučen aplavz in se vrnili na oder kar dvakrat. Res dobra predstava.

✉ Tomislav Gruden

Prodajalec, izkušen in zabaven, dostavim časopis Kralji ulice do vašega praga. Dogovor po telefonu 031 546 278

Gregor B. Hann

Vesela novica za ljubljanske brezdomce

Vincencijeva zveza dobrote je v torek, 30.05.2006 odprla dnevni center za brezdomce v Plečnikovem podhodu 1 (podhod na poti iz parka Zvezda proti Maximarketu). Čestitamo! Preberite si tudi intervju s prostovoljci Vincencijeve zveze dobrote na straneh 28-29.

Kdo se boji črnega moža? - 100 slik s tabora v romskem naselju

Kerinov grm se ga ni bal. Te zanima kako živijo Romi in kakšna je njihova kultura? Želiš spoznati, kako so študentje preživeli pet dnevni tabor skupaj z Romi in spoznali, da ima življenje brez elektrike tudi svoj čar?

Od 24. do 28. aprila je v okviru Društva za razvijanje preventivnega in prostovoljnega dela (DRPPD) potekal delovno-raziskovalni tabor v romskem naselju Kerinov grm. Skupina prostovoljk in prostovoljcev je pet dni svojih študijskih počitnic aktivno preživela skupaj z Romi.

Skozi igre in delavnice so spoznali njihovo kulturo, način življenja in obenem predstavili svojo. Namen tabora je bil spodbuditi Rome k aktivnemu sodelovanju v družbi obenem pa ohraniti njihovo lastno kulturo in identiteto.

V četrtek, 15. junija bodo del svojih doživetij predstavili tudi v Menzi pri koritu, Metelkova mesto. Tako si boste lahko ogledali razstavo fotografij, izdelkov, ki so nastali v času delavnic ter predstavitev projekta v besedi in sliki.

Predstavitev v četrtek, 15. junija ob 20. uri, v Menzi pri koritu, Metelkova mesto.

Več informacij:

Mihaela Gartnar, 040/535-117
mihi_gartnar@yahoo.com
www.drustvo-drppd.si

foto * Tanja Rojc

Vrstniško izobraževanje med prodajalci Kraljev ulice • Obisk v zavetišču Celje

foto * G.T.S.

Med prvo prodajo Kraljev ulice v Celju smo uvideli, da bo potrebno nekaj ukreniti, da se bodo tudi celjski uličarji priključili k prodaji časopisa. Študentki socialne pedagogike sva se odločili za mini projekt, da v Celje pripeljeva kakšnega ljubljanskega prodajalca, ki bo pripravljen kolegom predstaviti projekt Kralji ulice. Hitro sva našli dva, Tomija In Gregorja, ki sta nama bila pripravljena priskočiti na pomoč. Predstavili sva jima idejo, vse ostalo pa prepustili njima.

Gregor: "V četrtek, 27. 04., sva se s Tomijem kljub slabemu vremenu z modernim vlakom odpeljala v Celje. Skupaj s študentkama, Sabino

foto * G.T.S.

in Klavdijo, smo obiskali zavetišče za brezdomce. Prišli smo z namenom, da jim predstavimo in jih navdušimo za prodajo revije Kralje ulice."

Kot se je izkazalo, sta svojo

nalogo vzela resno in tudi čas med vožnjo z vlakom v Celje izkoristila za priprave.

Tomi: "...že hitiva proti Celju. Poskušava narediti taktiko, čeprav ne veva s kom imava opravka. Znano je le to, da je najino poslanstvo razjasniti okoliščine in načine delovanja oziroma sodelovanja pri reviji. Časa ni bilo veliko, saj je vožnja z ICS vlakom hitro minila. Sicer pa itak najboljše stvari pridejo spontano."

Hitro smo vzpostavili skupen jezik, čeprav je bilo jasno, da je biti brezdomec v Ljubljani nekaj drugega kot je to biti v Celju.

Tomi: "Pogovor je tekkel predvsem o načinu prodaje, a sem hitro opazil, da ljubljanske izkušnje v Celju ne pomenijo veliko."

Z veseljem sva opazovali, kako so se preko pogovora odkrivali potencialni prodajalci in tudi avtorji člankov, tako da sva po tistem upali, da se bo naslednja številka Kraljev ulice prodajala mogoče že v njihovi zasedbi. Želja je tudi, da bi se v reviji oblikovala čisto celjska rubrika, saj kot pravi Tomi: "Zlato je potrebno samo izkopati."

✶ Tomi, Gregor, Sabina in Klavdija

foto * G.T.S.

filmski kotiček

Kaj bi, če bi, v življenju, ki ga ni

Večne zgodbe izza rešetk. Kdo je kdaj kaj koga kako ali kaj in na kakšen način. Pogrevanje juh, ki so jih le kuhali in nikoli poizkusili. Ker smo družabna bitja, ki jim siv vsakdan pričara pobeg, ki pokaže življenje, ki ga ni, da pozabimo na sivi dom.

Zaporniška celica in dvorišče postaneta tvoj celi svet. Kaj narediš z njim? Takrat je prepozno. Najprej se vzpostavi družbena lestvica. Sledi ločevanje med našimi in njihovimi. Saj je kot v zunanjem svetu v zaporu svet razdeljen. Predvsem se delijo po premožnosti, narodnosti in teži in obliko kaznivega dejanja.

Sojetniki se poznajo do obisti, saj preživijo skupaj cel dan. Sobe delujejo kot družine. Nekateri poznajo cimra bolj kot kakšnega lastnega družinskega člana.

Dogajanje v zaporu potem postane ogledalo družbe. Eni si zaporniško življenje zapolnijo z raznolikimi bogatejšimi pogledi, drugi spet ostanejo plitki in živijo vsak v svojem filmu.

Na koncu se lahko vprašaš: »Bom počel te stvari?« Z vestjo nikakor!

Bolje skromno in brez filma.

foto * G.T.S.

Film »Kaj početi sam s seboj čez dan / Što sa sobom preko dana« si je ogledal Tomislav Gruden na Politično nekorektnem filmskem festivalu 2006, ki je v mesecu maju potoval v ROGU

Dnevnik lopova, tretji del

Kraj: Povšetova 5, soba 68

Čas: Petek, 2.12.1994

Včeraj zvečer smo dobili novega. Zdaj nas je šest, soba je nabito polna. O novem vem za zdaj malo. Je Mariborčan in je tu zaradi vlomov. Ko so ga aretirali, je nič hudega sluteč, v samoobrambi porinil agresivnega policaja v bližnji jarek. Policaj je z zlomljeno roko in ključnico končal v bolnišnici. Novi tip se mi zdi zelo znan. Živi v samskem domu v Ljubljani in dela v SCT. Verjetno sva se srečala v kakšnem lokalu, ko je delal na gradbišču na našem koncu, v Župančičevi jami. Spet sem skuhal in serviral kavo, ki je postala že mrzla, ker sem preveč zatopljen v pisanje. Marjetica je šel srat in mi teži zakaj zlivam zoc po školjki in ne v školjko. V glavnem smo vsi živčni. Še sreča, da je tale štajerc tak tip, ki bo bolj v postelji in bo prostor odstopil nam bolj živahnim. Vse sobe so natrpane. Glavni paznik v priporu je rekel, da je prostor samo še za enega. Rekel nam je tudi naj se pritožujemo komur se moremo, ker je stanje nevzdržno. Doma sem bil v taki sobi sam, dobro, doma je več pohištva.

Spet se ponavlja ista stara zgodba: reveža novince sprašujejo: »a poznaš unga, pa unga, pa kam hodš, tja pa hodjo uni, bla, bla, bla... pa po kermu členu si tuki, za to boš pa tok sedu...« Brezveze. Tukaj se pogovarjajo v glavnem o zakonih, kaznih in kaznivih dejanjih. Ni čudno, da iz zapora prihajajo izkušeni pravniki in popolnejši kriminalci.

Ob 13.05 je prišel paket, ki sem ga zelo vesel. Mami se je zelo potrudila. Prinesla mi je hlače, šalco, peno za britje in sporočilo z 2000 tolarji, ki mi jih je v sredo pozabila dati. Prinesla mi je tudi knjige, ki me bodo zelo zaposlile. Cimri so se zapodili na Numerologijo in si trenutno izračunavajo svoje številke, meni pa sta ostali na voljo Angleščina za vsako priložnost in Poglavlja iz psihologije. Začel bom pri slednji, Zgodovina filozofije pa bo morala počakati. Še enkrat sem prebral mamino sporočilo. Preveč se trudi zame. V oči so mi stopile solze. Dal bi vse in to prav vse, da bi staršema, ki jima nikoli nisem znal vračati ljubezni, omilil posledice trpljenja, ki sem jima ga povzročil v dosedanem brezobzirnem in sebičnem življenju. Preden se lotim branja napišem pismo staršema. Rad bi se jima zahvalil.

Na obiskih pač ni pravega vzdušja. Moti me paznik, ki motri nad pogovorom in s tem tudi nad čustvi. Znano pa je, da pisana beseda pomeni več. Beseda je minljiva, zapis pa ostane.

Prišlo je do incidenta. Marjetica bi moral poklicati svojo, pa se je na to spomnil mogoče malo prepozno. Vendar ura še ni bila pet. Pozvonil je. Odprl mu je paznik, ki ga ne mara. Gre za staro zamero, ko je leta dvoril neki ženski od Marjetice. Ni mu pustil klicati češ, da je telefon zaseden in bo ura kmalu pet. Marjetica je začel noret in zvonit. Prišel je seveda drug paznik in opravičeval vedenje prvega. Skoraj je prišlo do pretepa. Končalo se je z Marjetičevo pritožbo sodišču, upravniku in glavnemu pazniku. Opazoval sem, kako so ga pretkano poskušali odvrniti od pritožbe. Lahko bi rekel, da so mu vljudo grozili. Ni se dal, kar cenim. Paznik je bil nekorekten in Marjetica je to požiral že dolgo časa.

Zdaj so vsi zatopljeni v TV, razen Kasima in Patuljka, ki igrata šah. Vsi se čudijo zakaj toliko pišem. Še zdaj ne vedo, da pišem dnevnik. Posumil je samo Mariborčan. Zgovarjam se na pisma, zapiske iz knjig in šolo. Prejle sem se malo nasekal. Pojedel sem dve tableti proti bolečinam in spil prirejeno kolonjsko vodo.

Recept: Razžarjeno žličko pomočiš v kolonjsko vodo, postopek nekajkrat ponoviš in že je tu napitek, ki znatno izgubi okus in aromo, obdrži pa alkohol. Kasim mi jo je privoščil, čeprav je bila zelo draga. Zdaj bom pojedel še dva tableta in skuhal kavo. Nato TV in spat. Zaključim ob 20.45.

Nadaljevanje sledi.

□ G.T.S.

NAJPREJ MORAŠ BIT PAMETEN,
DA LAHKO ZVORIŠ, POTEM MORAŠ
BIT NOR, DA SI LAHKO PAMETEN!
IN POTEM SI ITAK, NOR ZAVEDUO!

Delo s cestnimi otroki v Gomi

Spoštovani bralec, bralka. Sem nekdo, ki je sanjal o biti v Afriki kot otrok, ki sanja o okušanju slastnega bombona, ki ga mu nekega dne ponudi mimoidoča »dobra dlan«. Po več kot enoletnem iskanju prostovoljnega dela nekje v Afriki v njenih manj razvitih delih se mi ponudi priložnost za dveletno prostovoljno delo v Demokratični Republiki Kongo, natančneje v vulkanskem tromejnem mestu Goma preko italijanske salezijanske humanitarne organizacije VIS. Z besednim zakladom francoščine, ki ne seže kaj dlje od »bon jour«, sprva spomladi 2005 preživim kot opazovalka vzgojnega dela in ideologije centra en mesec v izobraževalnem centru »Centre des Jeunes de Don Bosco, Ngangi« v Gomi z obrazložitvijo svojega prihoda v namenu obiska svojega brata in

prijatelja. Nekaj mesecev kasneje, na pragu jeseni 2005, odpotujem tja v osrčje pristne Afrike na dveletno prostovoljno delo z uličnimi otroci, ki ga opisujem v treh tipih dnevnikov (o vsakdanjiku, kulturi in normah lokalnih prebivalcev, o svojem delu z uličnimi otroci in s sodelavci ter o vsem, kar

čutim, mislim, hočem...), kateri so v pričujočem tekstu združeni, skrajšani in izbrani glede na pomembnejše premike v času adaptiranja na življenje in delo v Kongu.

26.9.2005 Kampala (Uganda)

Na letališču Entebbe. Sestop z aviona na afriška tla. Pristanek z letalom letalske družbe Brussels Airlines (SN 481) ob točnem času (22.10.) kljub začetnem več kot pol urnem kasnejšem vzletu letala iz Bruslja v Nairobi in dalje v Entebbe. Nocojšnji, drugi stik z afriškimi tlemi se razlikuje od prvega, ki

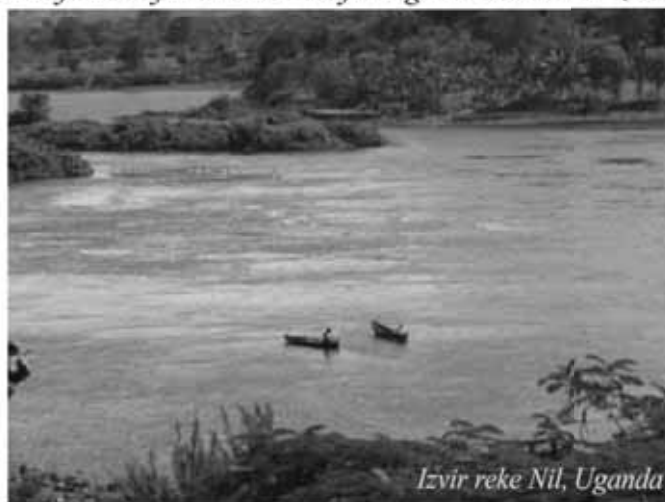
se je zgodil v začetku pomladi letošnjega leta. Vonj v zraku mi je že bolj domač, zadušljiva sopara, ki se z izhlapevanjem razširja nad širnim Viktorijskim jezerom do enourno-oddaljenega letališča (od glavnega mesta Kampale), me ne moti več. To noč nisem več tako pozorna na množico insektov, ki se nahajajo na letališču. Sedaj že vem, da tranzitna viza v Ugandi stane 15 dolarjev. Čakam na prtljago. Kmalu pripotuje po tekočem traku prvi kovček. Čakam se velik plavi nahrbtnik, ki ga to noč ne dočakam. Popis izgubljene prtljage v zelo počasnem tempu zaposlenih oseb na letališču. Tolaži me, da nisem edina oseba v vrsti za popis izgubljenih predmetov na letalu. Skupina Američanov, ki so polno opremljeni za safarije ((ki)swahili:safari-fr.voyage; potovanje, izlet), hitijo opisovati številne predmete v svoji izgubljeni prtljagi. Zatakne se mi pri podatku o naslovu mojega bodočega bivanja v Demokratični Republiki Kongo v Gomi, kongoško mesto na tromeji držav Ugande, Rwande in DR Kongo. Namreč pošta v Gomi ne deluje in osebje letališča moje izgubljene prtljage ne more poslati na naslov v Gomi, ampak v obmejno mesto Gisenyi v Rwandi, kjer prebivalci »sirotišnice« (Centre don

Bosco Ngangi) na obrobju mesta Gome običajno prejema svojo pošto. Rečejo mi, naj nadaljnje dni kontaktiram z delavko Catherine, ki je zaposlena v oddelku za izgubljeno prtljago v Entebbah. V čakalnici me vztrajno čakata slovenska misijonarja, Danilo Lisjak in Vilko Poljanšek, s katerima se odpeljem v Kampalo. Isti dan zjutraj se na istem letališču od njiju poslovita brat Janko in prijatelj Uroš, ki sta zaključila enoletno prostovoljno delo v Gomi. Mesto Kampala ob tej nočni uri polno ljudi, ki se sprehajajo sem ter tja mimo lesenih in plehnatih kolib, zvoki afriških ritmov iz prenosnih mini »radiev« na baterije, ki jih nosijo domačini v rokah. Ob 00.30. prispem v svojo sobo v centru sester uršulink. Hiter mrzel tuš, razgrnitev mreže proti komarjem (fr.moustiquaire). To noč dolgo nisem mogla zatisniti oči od nemirnih mislih o tem, kaj me čaka v teh dveh letih bivanja v Afriki. V zgodnjih jutranjih urah me zdrami petje muslimanskih duhovnih voditeljev, s katerim vabijo svoje spokornike k skupnemu hvalospevu svojemu Očetu Alahu.

27.09.2005 Kampala-Goma

Odhod iz uršulinskega samostana ob šesti uri zjutraj. Ob jutranji okornosti in hitenju v terensko vozilo Miva, darovano salezijanskemu centru v Gomi iz dobrodelnih rok Slovencev, se je misijonar Vilko ob padcu na betonski kanal za vodo ob cvetlični gredici skoraj polomil. Oglasimo se v hiši Belih očetov in jih zaprosimo za pomoč pri iskanju moje izgubljene prtljage, saj ne moremo ostati v Kampali do njenega morebitnega prihoda. Priletni bratje misijonske skupnosti so že malo nejevoljni od neprestanih prošenj znancev za raznovrstno pomoč in neradi pristanejo na to uslugo. A religiozna karizma omili njihovo voljo in pristanejo

na sodelovanje z oddelkom za izgubljeno prtljago na letališču Entebbe. Mesto Kampala je ob tej uri že polno ljudi, ki v počasnem ritmu odhajajo na svoja delavna opravila; ulično »premikajočo se« prodajo manga, avokada, banan (nošenih na glavah na plehnatih pladnjih, postavljenih na okrogle podstavke iz bananinih listov), nekateri v službe, šole, drugi le malo postopat, iskat od dobrodelnežev kakšen izprošen dar mimogrede na ulici. Hinduistična templja sta dobro zastražena in budna očesa njih varuhov nadzorujejo vedenje vernikov, ki se pred vhodom v tempelj sezujejo, v primernem vrstnem redu s kadili, darovi hrane in cvetja častijo številne svoje bogove, za katere (kot

Izvir reke Nil, Uganda

pravi ena izmed vernic) niti ne vedo njih števila. Ob pomladanskem obisku v letošnjem letu izvira reke Nil izvem, da je ščep posmrtnega pepela Gandija bil vržen tudi v reko Nil. Dvanajsturna pot do meje s Kongom se vije ob suhih rokavih Viktorijskega jezera, posejanih s papirusom, prečkamo ekvator, nadalje se vijejo suhe savane s štrclji špičastih rdečkastih »gradov« termitov (kasneje proti meji so ti kupi zemlje, ki jih iz lesa predelajo termiti, sive barve), iz katerih pridelujejo opeko (oblikovane blatne kvadrčke zložijo v obliko »šotora« z odprtim vrhom, v njem kurijo ogenj in tako sušijo opeko). Prihod v Gomo okrog osmih zvečer. Trenutno čas v Gomi ustreza času v Sloveniji do poznojesenskega premika ure, čas v Kongu ostaja nespremenjen. Pričetek dneva okrog šestih (takrat je za njih ura ena zjutraj; v sw. saa moja asubuyi), nagel »padec« sonca za vulkanske hribe okrog šeste ure zvečer (v sw. saa moja usiku; ura ena zvečer).

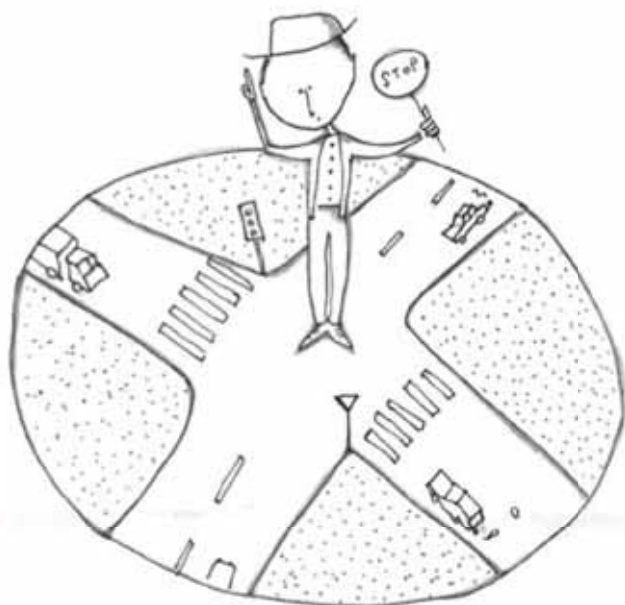
...se nadaljuje....

Hiške iz blatam bambusovih vej kriče s suho travo, Masai

α besedilo in fotografije Alenka Zelenc

Jeseniški šerif

Ko so me kolegi iz Društva Kralji ulice vprašali po brezdomcih v mojem rojstnem mestu, sem morala kar dobro pomisliti, koliko sem jih tam dejansko srečala ali poznala. Da jih ni, kar ne more biti res, seveda so, a ker jih je malo v že tako majhnem mestu, so manj izpostavljeni. Ker Jesenice veljajo za kraj z razmeroma nizkim socialnim standardom, so razlike med manj in bolj premožnimi manjše kot denimo v Ljubljani in tipičnega žicanja po ulicah ni opaziti. Kljub temu svoje klošarje imamo in jeseniška občina je pred časom zanje uredila prenočišče v Bazi, legendarni lokaciji pod Mežaklo, kamor so jeseničani desetletja hodili balinat.

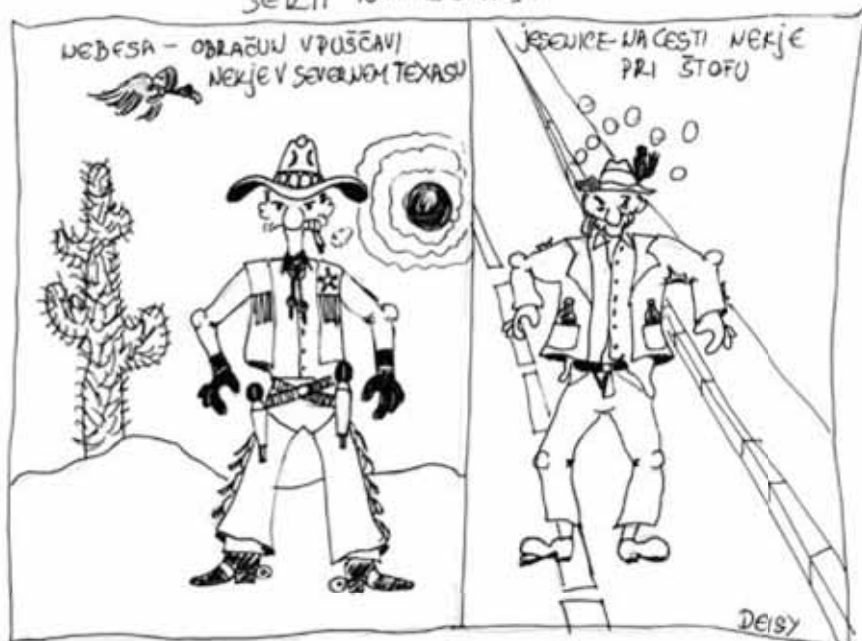
Eden od starejših in zagotovo najbolj znanih lokalnih brezdomcev je bil 61-letni Beno, bolj znan kot »Šerif«. Droben možakar, običajno pokrit s svojim značilnim »kao-kavbojskim« klobukom, je svoj nadimek dobil po tem, da je iz namišljenih tokov rad povlekel namišljeni pištoli in ju pomeril proti tistemu, ki ga je bodisi zaradi zbadanj bodisi zaradi teženja ali pač kar tako pripravil do tega. Imel je tudi navado, da

se je postavil na križišče in »usmerjal« promet. Večinoma pa je krepko pijan kolovratil gor in dol po Jesenicah ter glasno govoril, najraje kar sam s sabo. A tak ni bil od nekdaj. Beno velja za enega prvih jeseniških samostojnih podjetnikov – ukvarjal se je s pripravo drv za zimsko kurjavo. S prijateljem sta imela premično žago in hodila po domovih. To delo je žal prepogosto spremljal tudi alkohol in Šerif se mu je kmalu povsem vdal. Kljub temu se je nekaj časa še trudil preživeti svojo družino, imel je namreč ženo in tri otroke, a je smrt kmalu po rojstvu vzela prvega, dve leti nazaj pa v gozdni nesreči še drugega, odraslega sina. Zadnja leta je živel kar sam, na ulici oz. v jeseniški Bazi, družbo pa so mu delali kvečjemu pivski bratci, pogosto pa tudi policisti in reševalci, katerim je nemalokrat povzročal sive lase. Svoj zadnji obhod je opravil lani jeseni in ko se je na tisti hladni septembrski večer vračal v prenočišče - bližnjica Baze vodi čez železniške tire - ga je do smrti zbil vlak, katerega je po namigovanju nekaterih poskušal lastnoročno ustaviti. Naj to drži ali ne - kdor ga je vsaj malo poznal, si to bržkone lahko predstavlja - jeseniška legenda Šerif je umrl »v stilu« in Jesenice - »divji zahod« - so tako izgubile do zadnjega trenutka pogumnega »šerifa«.

▣ Maruša

ŠERIFU V SPOMIN

ŠERIF NA ZEMLJI

ŠERIF V NEBESIH

Trpljenje

Pojem trpljenje sam budizem označuje kot eden od strupov duha, pod trpljenje spada tudi navezanost. Njegova svetost Dalaj Lama na veliko razlaga širom sveta o pojmu trpljenja in od kod izvira. V mojem primeru je trpljenje izviralo iz navezanosti do ljubljene osebe, s katero sem preživel devet let, od tega sva imela sedem let skupno gospodinjstvo. Za nastalo situacijo sem si sam kriv, bil sem namreč leto in pol v Aziji, v Indiji. Preden sem se spravil na potovanje, sem ji rekel, da grem le za tri do štiri mesece. Seveda, ko sem se vrnil, me je nogirala. Kljub vsemu mi je pomagala na začetku, prvih par dni, mislim da tri, sem spal pri njej, nato me je poslala na kruto ulico. Kot sem rekel, trpljenje je izviralo iz navezanosti, spoštovanja do nje. Za enkrat sva še zmeraj prijatelja, samo se čuti z njene strani, da me ima dosti, mislim, da je moja prijateljica samo iz sočutja. No, v glavnem, ko me je vrgla na ulico, sem tam preživel dva meseca. Spal sem po blokih, srečo sem imel, da sem kruto zimo vse do konca aprila preživel v zavetišču, tako da nisem zmrzoval na ulici. V tem obdobju odkar sem prišel iz Indije, od avgusta do sedaj, sem prebolel mojo staro ljubezen in ostale stvari, ki jih je bilo dosti, od drog do žicanja na ulici. Vse to je za mano, seveda mi je pomagala devetindvajsetletna izkušnja raznoraznih šol, ki jih je terjal boj za obstanek, od tega imam dve leti in pol izkušenj iz nam daljne jugovzhodne Azije.

Stvari sem uredil, dobil sem sobo, ki je prav luškana, s skupnim prostorom – dnevno in kuhinjo skupaj, pa tudi cimri so OK. Službe se mi pa tudi ponujajo, trenutno čakam na odgovor službe, ki mi je najbolj všeč. Če slučajno ne dobim te, bom vzel bilo kaj, samo da je dobro plačano.

foto: Sagittarius

P.S. K članku vam pošiljam avtoportret, ki mi je zelo pomagal. To je tibetanska mantra tetovirana na moji roki. Mantra po naše pomeni približno kot Oče naš molitva.

Lep pozdrav,

♠ Sagittarius

Se prepoznaš?

KRALJ:

Zakaj nisem bedak,
ki mu lahko serviraš svojo nedolžno in osamljeno prst
na kateri gojiš okrnjene ostanke tujih spominov,
ki jih naplavlja prazen srž neizpodbitnih dejstev.
In le zakaj se izogibaš presežkov v tvojem prefinjeno
zverziranem brezkrvnem
svetu poplavljenih jader,
ki jih spretno prekrivata obe dojki.
Zakaj?

KRALJICA:

Ker sem vstala to jutro brez slovesa od sebe.
Ker se nisem poglobljala v prekletstva polcentimeterskih,
optimističnih globin,
ki bi jih morda lahko zapolnil.
Ker mi ne nudijo mednarodne velikosti oblek.
Ker smrdim in z deletom tega ne morem kar preprosto
zbrisati.
Ker iz sodih števil nikoli ne nastanejo dečki.

♠ Tanja in Janko

Tudi v tej številki bi vam radi predstavili organizacijo, ki pomaga brezdomcem. **Vincencijeva zveza dobrote** je med ljubljanskimi brezdomci poznana predvsem po prijaznih ljudeh in topli večerji, ob kateri se lahko pogrejejo vsak dan, od ponedeljka do petka, na Ambroževem trgu in pri Stari cerkvi. O njihovem delovanju ter velikih in majhnih zanimivostih brezdomskega vsakdana sva se pogovarjali z Olgo in Simono, prostovoljkama, ter Robijem, pogostim znancem večerij in poznavalcem »ulice«. Ker se je intervju sprevrgel v pravi klepet, objavljamo le delček tega ...

Kaj so poleg deljenja hrane še vaše dejavnosti?

Olga: V okviru adventne akcije so trije študentski domovi – FŠD, Študentski dom Janeza F. Gnidovca in Študentski dom Uršula - zbirali: obleke, kape, šale, bunde, deke, puloverje, nogavice; torej vse, kar so našli doma.

Kaj pa drugače, ko takšnih akcij nimate?

Olga: Takrat nekaj priskrbi sestra Almira iz Mirnskega gradu. Ali pa ljudje kje izvedo za nas in pripeljejo.

Olga: Tudi na Taboru smo nudili pomoč pri iskanju službe, urejanju socialnih stvari. Še zdaj malo delamo, samo je malo težje, ker nimamo pisarne. Da bi se lahko nekje pogovorili. Zdaj se je to začelo urejati.

Kako pa drugače izvedo za vas?

Olga: Mislim, da se med uporabniki hitro razve. Bi ti Robi lahko morda več povedal o tem?

Robi: Ja, enemu poveš, drugemu poveš, pa gre hitro. To je mogoče hitreje kot pa naša pošta.

Olga: Najprej smo hrano delili na Taboru, v Križankah in potem pri Stari cerkvi. In ko smo prišli v Križanke, so tam že vedli, kaj je za večerjo. Ne vem, kako jim uspe.

Robi: To je nekako tako, kot če umre kašen klošar, zveš ti to prvi. Še preden to sploh časopisi pišejo in ve policija.

Torej zdaj ste dobili ta prostor? (op. prostor v Plečnikovem podhodu pri Maksimarketu)

Olga: V najem. V bistvu se je že stalno sanjalo o enem takšnem prostoru. Zeleni smo prostor, kjer bi se brezdomci lahko usedli, se med sabo pomenili, kaj popili, sicer kak čaj, ne. (smeh) Pa potem, če bi se kdo želel z nami pogovarjati, da mu kaj uredimo, ga oblečemo, obujemo, mu najdemo kak prostor, najdemo delo... Ali pa sam pogovor. Karkoli bi se začutilo, da ta človek rabi. Ta prostor pa - tu bo

Vincencijeva zveza dobrote je mednarodna laična organizacija, delujoča v okviru katoliške Cerkve. V devetnajstem stoletju je Frederik Ozanam skupaj s somišljeniki ustanovil organizacijo, ki bi se ukvarjala z najbolj zanemarjenim slojem v družbi, slojem, ki ga družba nekako odriva na rob. Danes je prisotna v 130ih državah, po vseh petih celinah, ima 50.000 konferenc, torej društev, v katerih deluje več kot 900.000 članov. Konference so se v Sloveniji začele ustanavljati že pred drugo svetovno vojno in sicer že 43 let po ustanovitvi Vincencijeve zveze v Parizu. Njihova pomoč je bila precej razvejana; že takrat jo je podpiralo 300 članov in 200 dobrotnikov.

Vincencijeva zveza dobrote deluje v Ljubljani ob pobudi lazaristov od leta 1994. Poleg Ljubljane, kjer se ukvarjajo s pomočjo brezdomcem, delujejo tudi v Šentjakobu in Celju, kjer se ukvarjajo s pomočjo bolnim in ostarelim.

Pri njihovem delu jim finančno pomagajo prostovoljni prispevki, Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, največ pa samostanske skupnosti. Od 4. oktobra 2005 po Ljubljani delijo hrano s kombijem na dveh lokacijah.

pisarna, tam bo skladišče za obleke, tukaj bodo stoli. Tam bodo tuši, pa dva pralna stroja, pa en sušilnik, da si bodo lahko stvari oprali. Ja, pa wc-ji, ženski, moški. Zdaj so še brez vrat zaenkrat. Pač namen je, da tu nekaj časa so, vsaj na toplem. Pa da se malo »uštimo«. Ker mislim, da je problem glede pranja največji tu v Ljubljani.

Robi: Pranje. Največji problem je higiena. Pa da, če je slabo vreme, da se nekam umakneš. Da te ne podijo. Greš nekam, pa te spodijo, pa greš drugam, pa te spet podijo.

Olga: Ja, primer recimo, ena gospa ima zdaj antibiotike, ker je zelo bolna, ta, ki ji bomo pečko zrihtali. Ona je bolna in ker ne more doma skuhat, je šla v gostilno, da bo pojedla neko juho.

In so ji postavili stol ven,

da je zunaj jedla. Ker se

pač ne umiva, to je res.

Pač je posebna, ampak...

Zunaj je že tako, pa

jemlje antibiotike, potem

mora pa še zunaj juho

pojest in to je to... Pač

to je naš odnos. Gledamo

na zunaj vse. Kako je

oblečen, kako smrdi, ali

diši. In to je kriza družbe.

Kaj ti pomaga še taka

fakulteta, če se tako obnašaš.

Bi pa radi obdržali to mobilno deljenje hrane. Ker

vsak ne more prit tako daleč. Še posebno iz Šiške ali

pa... Tako da če bi se dalo, bi imeli oba projekta. In

tu in tam razdeljevanje.

Kako pa je z zaposlenimi?

Olga: Zaposlen je v bistvu eden, ki za računovodstvo skrbi.

Aha, vsi ostali pa ste prostovoljci...

Simona: Ja. Drugače je prostovoljcev 30, aktualnih je pa 24.

Olga: Iščejo prostovoljce. Vsake toliko časa je kakšna akcija, pa malo predstavimo Vincencijevo zvezo. Se mi zdi zelo pomembno med mladimi to predstavljati. Ker mladi bodo tisti, k bodo v prihodnosti rekli: »Lej, sej je v redu, ne rabimo jih zatirati«. Da ni predsodkov. Pa fajn je, če delaš nekaj prostovoljno, ni stalno tisti materialni duh. Zdaj moram biti pa plačan, zdaj imam pa neke pravice, zdaj pa daj dam. Je že tako preveč tega.

Ali je poleg brezdomcev vaš uporabnik tudi kdo drug?

foto: Alenka Lamovšek

Olga: Tudi. So recimo starejši ljudje, ki majo nizke pokojnine - komaj za stanovanje. Pridejo.

Simona: Včasih se zgodi, da kak turist pride mimo k nam.

Olga: Ja. (smeh)

Robi: Se je že zgodilo, da so na Poljansko prišli. So na Metelkovi spali v hostlu, pa so prišli na Poljansko jest. Pa kaj. Sej postrežen je bil, pojedel je, pa je šel.

Olga: Ja, potem študentje. Tudi kakšen pride. Pač kdor pride, mu daš. Saj ne sprašuješ...

Za koliko ljudi pa imate obrok?

Olga: Plačujemo 25 obrokov, ampak delimo polovične porcije, če je treba. Tako da za nekje 50 jih mamo. Prihaja pa tam nekje 43, 45 ljudi, včasih manj. Odvisno tudi od pokojnin.

Robi: Ja, to se točno ve. Kdaj se socialno dobi, pa kdaj je pokojnina. Takoj se vidi malo razlike.

Kako se pa tebi, Robi, zdi vse to?

Robi: Tako, kot je zdaj organizirano, je zelo v redu. Sploh ta večerja. Da nekaj toplega poješ pred spanjem. Sploh tisti, ki zunaj spiyo. Jim že to malo pomaga. Tako da nimam se kaj pritoževati. Kot pravijo starejši brezdomci, ki so že nekaj časa na cesti, ko še ni bilo nič organizirano, so se morali pa znajti sami. Tako da zdaj gre. Počasi.

Olga: Mogoče edino kak nadstrešek bi res moral biti. Na Ambroževem trgu. Ker ko sneg pada...

Robi: Sneg ali pa dež.

Olga: Je prav žalostno gledat včasih.

Simona: ... Se pa večkrat zgodi, da kar sam brezdomec pride do tebe in kar začne govoriti.

Robi: Pač rabi enega, ne.

Olga: In to je velik problem. To sem videla, ko sem bila na Karitasu. Ko sem delila, je prišel en, ki je komaj kakšno besedo rekel. Je rekel, da je sam, zgleda da je bil izoliran, in on se je hotel kar pogovarjati. To mu je dejansko malo samopodobo dvigalo.

Robi: Mi med sabo se zelo težko pogovarjamo. Zelo težko kakšnemu zaupaš. V bistvu sam sebi že ne zaupaš, tako kot bi moral. Pa se ti nakopičijo problemi. Potem je pa fajn videt, če poznam kakšne

lušne punce ali pa kakšno osebo ali pa fanta, ki te je pripravljen poslušat, pa tudi če mu boš pol ure govoril. Ker s tistim boš ti tisto ven dal. Imaš pa take, ki to zadržujejo. Tako kot se je meni dvakrat zgodil. Potem pa nasilen rataš. Potem pa še alkohol svoje... do tega pripelje, ne.

Robi: Zakaj toliko kregov. Marsikateri tako sredi dneva vidi na ulici brezdomce, ki se kregajo. Sej stepli pa poklali se ne bodo, ne. Samo zijajo. Nabira, nabira, potem pa ena majhna malenkost, pa boš tisto malenkost naprej vrgel, pa...

Simona: Bi rekla, da je vsak je na svoj način ranjen in potem... toliko ran na kupu in potem je to samo še večja rana.

Torej vam pomeni to, zvečer na večerji, tudi nekako druženje...

Robi: Večerja. V bistvu ja. Čez dan se v bistvu niti ne vidimo vsi, ne. Zdaj a se družimo tako na dober način, ali se kašni konflikti potem rešujejo, tudi to se je že dogajalo.

Olga: Pa kaj se pogovarjate med sabo?

Robi: Nič. Kdo je koliko našical, kje je bi, na primer.

Olga: Pa kdo se je zaljubil...?

Robi: Dobro, tudi. (smeh)

Mogoče za konec še, kakšne so vaše želje in načrti za prihodnost?

Olga: Sigurno so načrti glede Vincencijeve zveze. Vedno bo imela delo. Če ne bo brezdomcev, bodo pa ostareli pa bolni; vedno so ljudje, k jih družba odriva. In bi bilo dobro, da družba res nekaj naredi za družine. Da bi bilo čim manj brezdomcev, ranjenih oseb, ali pa preveč razvajenih,

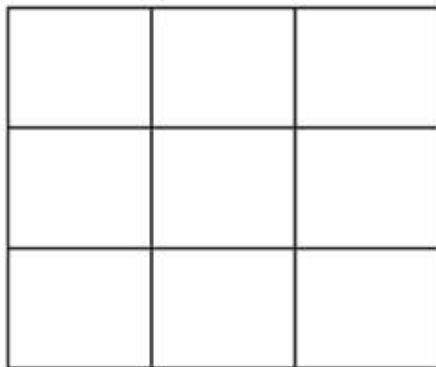
ali preveč krutih razmer. Treba je preprečiti, da bi do tega prihajalo. Čisto zajezi ne moreš, ampak človek človeku človek mora bit. Če imaš otroka, ga imej rad... Pa ga pripravi na življenje, na tako, kot je. Da bo samostojen. Ne pa da ga razvajaš ali pa da mu težiš, ne. Človek ni cenjen. Sploh nima vrednosti. Ne smeš vse enako obravnavat, pa nekaj posploševati. Sodbo narediš, namesto da bi se poglobil u posameznika. In to je problem družbe, že od nekdanj, ampak vseeno. Danes se mi zdi pa še toliko bolj kruto. Se gleda samo še na videz, pa diplomo, pa starost, pa ženska, moški.. To postaja divjina. Dokler bo denar, bomo hodili v Vincencijeve zvezi delit obroke. Ko denarja ne bo, bomo sendviče delili, ko sendvičev ne bo, bomo pa hodili se malo pomenit. (smeh) Ker ni samo to »daj ti dam hrano«. Kot pes: te malo počoham, pa ti dam to pa to, pa bo v redu. Ne, ni v redu!

Simona: Pomembno je, da brezdomci vidijo, da niso sami, da so ljudje, ki jih vidijo in slišijo.

▀ Pogovarjali sta se Urša in Darja

Vincencijeva zveza vabi tudi vse, ki bi radi pomagali in postali njihovi prostovoljci, da se jim pridružijo. Za več informacij lahko pokličete Olgo (040 626 014) ali Simono (040 753 425).

Magični lik brez črnih polj

Navodila za reševanje so preprosta: tako vodoravno kot tudi navpično vpišite v lik gesla brez črnih polj. Gesla so preprosta.

Vodoravno in navpično: očka (ljubkovalno); deževnik, glista; slovensko žensko ime.

Tokrat je magični lik najlažji za reševanje, saj vsebuje 9 črk. Želim vam veliko sreče pri reševanju!

✎ Avtor Gregor B. Hann

PRIDE KLOŠAR (PIZAN) NA AVTOBUSNO POSTAJO. PRIDE K OKENCU IN REČE, ENO KARTO PROSIM, KAM GA VPRAŠA BLAGAJNIK, KLOŠAR REČE, TUKAJ NA ROKO, AMPAK KAM BI SE PELJALI VPRAŠA BLAGAJNIK, NA POROKO MOJE HČERKE, REČE KLOŠAR. AMPAK KJE BO TA POROKA, VPRAŠA BLAGAJNIK, KLOŠAR PA ODVRNE, ČE BO LEPO, BO ZUNAJ, ČE PA NE, BO PA NOTER!..

Dva roparja sta oropala banko. Prvi nese veliko vrečo denarja, drugi vzame radio. Prvi reče drugemu: »Pojdiva za grm in preštejva denar.« Drugi reče: »Se ne splača - prižgiva radio, bodo že povedali, koliko sva odnesla.«

Milka čokolada se sprehaja po cesti in pade. Pri tem se poškoduje. Gre k Dr. Kakavu. Dr. Kakav reče: »Potrebna bo operacija. Na levi strani imate zlomljen lešnik.«

✎ Gregor B. Hann

V prejšnji številki nam jo je pri sudoku zagodel tiskarski škrat, za kar se opravičujemo. Tokrat objavljamo popravljen prejšnji sudoku in še novega, za dvojni užitek!

3		4		2			8	5
	9		1			4		7
		2						
5	8		2	4			1	
	6					3	4	
	3	7		1	8		5	9
						8		
1		8			4		9	
9	2			5		6		4

Navodilo za SUDOKU je preprosto: v vsak stolpec, v vsako vrstico in v vsak 3x3 kvadrat vpišite številke od 1 do 9, v vsakem stolpcu, vrstici ali 3x3 kvadratu pa se vsaka številka lahko pojavi le enkrat.

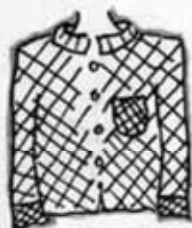
3		9			4			
		2	6	5	3			1
	5	1			7	4		
		5	9					8
	3	8				9	2	
4					8	7		
		7	5			3	4	
5			4	7	6	1		
			8			2		7

Street fashion

V PRAVEM POMENU BESEDE

▶ Letošnji sezoni POMLAD/POLETJE 2006
je vedno prevladuje klasični brezdomski
karo vzorec in seveda jeans na tolnačih

FRIZURE: še vedno NEO PUNK

Lanski brezdomski kit poletja RAZTRGANE #LAČE
so prevzeli normalni ljudje z domovi
in jih spremenili v trend

MODNI DODATKI • zelo velike pes

Zato se letos brezdomci upirajo z
MADEŽI!

Nasvet meseca: Z madežem na kolenu - po možnosti
črne barve - boste zadeli v polno

NAJ BO ULICA VAŠA MODNA PISTA!

ZA KRALJE ULICE EKLUZIVNO IZ LONDONA

Koko Pograjc

Majke

foto' Jaka Adamič, Dnevnik

Ni več besed

**Pojedla nas je velika nema
riba**

**Utopljeni smo v vodnjaku
želja**

**v/katerega že dolgo ni
nihče vrgel kovanca**

 Oka